

DVORNA DAMA GOSPA FRANJA TAVČARJEVA S SVOJIMA VNUKOMA

ŽENA IN DOM

LETO IX.

FEBRUAR 1938

ŠTEV. 2

VSE ZA VAS

in za Vašo družinico,
da bo radost pomladi
popolna . . .

Pridite in se prepri-
čajte, da imamo pri-
pravljeno za Vas naj-
lepšo izbiro novosti za
pomladna oblačila —

MANUFAKTURA **NOVAK**

LJUBLJANA - KONGRESNI TRG PR. NUNSKI CERKVA

KVALITETNO BLAGO - VEDNO NAJUGODNEJŠE CENE

Ideal

The Rex Co.
Ljubljana - tel. 2268

PEČILNI PRAŠEK

PUDING

ŠARTELJ

Dr. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo

DR. OETKER - ju zaupanje daruj,
z njegovo pomočjo si srečo kuj!

Prijateljstvo med mozem in ženo.

Še kratak odgovor na vprašanje, ali je prijateljstvo med mozem in ženo mogoče?

Od duševnega do telesnega prijateljstva je samo korak. Spočetka Vama bo prvo zadostovalo. Globlja ko je duševna vez med obema spoloma, strastnejša nastane telesna ljubezen. Je to samo prastar zakon narave. Prej ali slej se Vas nasiti in zasidra drugje svoj cilj in hrepenenje. Vašemu zbezanemu in strtemu srcu pa zapusti nekaj drastičnih vrstic v spomin. «Čas je, da zaključite dobo zaničevanja in se vrnete k svojemu možu, ki je Vašo nezvestobo kavalirsko plačeval.» — — — — —

Tistikrat bo zakravela vsa v Vas ponižana in užaljena ženskost, vsa Vaša notranjost se bo sesula. Takrat boste zdvomili nad Bogom in človeštvom in zato tudi v duševno prijateljstvo ne morete verovati več. M. F.

Otrok druge.

IL. odgovor. Prav na kratko Vam povem samo tole: Lahko bi bili v tem zakonu neizmerno srečni in prav lahko bi Vam bil ta otrok v srečo in v blagoslov. A to le tedaj, če je Vaša ljubezen tako velika, da ne vidite v tem, kar je bilo, greha, ampak le nekaj neprijetnega in nevšečnega, kar se lahko pripeti slehernemu človeku.

Vpliv gledališča.

Imam petletnega sinčka, ki ga je o Božiču vzela svakinja s seboj v gledališče. Od tedaj ga ne zanima nobena igrača več. Igral bi se samo še «gledališče». Pleše, poje in oponaša vsakogar, ki pride v hišo. Vsa nesrečna sem. Pa ne da bi mu to nagnjenje ostalo? Da

Novi na zraku prevetreni puder

Presenetljiva iznajdba pariškega kemika za kozmetiko

Puder desetkrat finejši in lažji, kakor je bilo doslej sploh mogoče misliti. Samo puder, ki je lahak kakor pero, je odbran za uporabo. To je presenetljiv nov način proizvodnje, ki ga je iznašel neki pariški kemik in ki ga sedaj izvaja Tokalon.

Zaradi tega se puder Tokalon tako gladko in enakomerno oprime lica, pokrivajoč kožo s tankim, nevidnim ovojem lepote. Rezultat tega je popolna naravna lepota, tako različna od staromodnih težkih pudrov, ki so dajali samo videz olepšanja. Poleg tega vsebuje puder Tokalon tudi smetanovo peno, zaradi katere se obdrži na licu osem ur. Tudi v najtoplejši restavraciji se ni treba pudrati, če uporabljate puder Tokalon. Ob koncu dolgih plesnih večerov bo ostala Vaša polt še vedno sveža in brez vsakega bleska.

Ne bodite neprijateljica sama sebe!

Mar ne veste, da je

HERSAN-čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?

Obolenja ob premeni in bolečine pri mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži **HERSAN-čaj!**

Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?

Potem pijte **HERSAN-čaj!**

Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, **če ni treba?**

HERSAN-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemoroidih).

HERSAN-čaj se dobiva v **vseh lekarnah** samo v originalnih omotih.

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Reg. min. soc. pol. in nar. zdr. št. 19 434/3.

bi postal igralec je nekaj, kar si tudi najmanje ne želim. G. R.

Odgovor. Vsakemu otroku se zdi posebno imenitno, če lahko dela to, kar delajo veliki, odrasli ljudje. Že majhen deček bo vtaknil v drobna usteca karkoli in trdil, da kadi pipo kakor očka. In ni ga skoro dekletca, ki bi si kdaj ne namazalo rožnih ličec z moko, da bo lepa kakor «dama» iz one velike hiše tam preko ceste. Vse to so nagnjenja, ki so vsakemu otroku prirojena in ki vsa prej ali slej sama po sebi oblede. Kvarna mu utegnejo postati šele tedaj, če starši in drugi bližnji sorodniki zadevo kakorkoli podčrtavajo in ji pripisujejo večjo važnost, kakor jo sama po sebi zasluži. V Vašem primeru s tem, da bi otroka ob vsakem obisku pozvali, da svojo «umetnost» pokaže, ali pa da pred njim o tem na dolgo in široko razpravljate. Če se boste temu ognili, potem se Vam ni treba ničesar bati. Tudi to navdušenje se bo kaj kmalu poleglo, kakor se je poleglo vri-

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

Opil. reg. S. Br. 15244/13. VII. 38

DARMOL

skajoče veselje nad prvim medvedkom in prvo žogo.

Prva ljubezen.

Moja petnajstletna hčerka se je, kakor pravimo, preko ušes zaljubila v mladega godca našega malomeščanskega orkestra. Sama mi je to pred kratkim prav tajinstveno zaupala, in to s pogojem, da o tem njenem velikem doživljaju očetu ne črhnem niti besedice. Ker pa sem mnenja, da morata vzgajati prav tako oče kakor mati in da je pravilna vzgoja mogoča le tedaj, če sta o otrokovih doživljajih in o njegovem početju poučena oba, sem to možu vendarle povedala. Seveda sem ga prosila, da dekletu ne izda, da sem dano obljubo prekršila. On pa je ravnal tako,

kakor bi to nikdar ne pričakovala od njega. Ne samo da ni molčal, celo dražiti in smešiti je pričel dekle. In sedaj vidim na svojo veliko žalost, da jo je to silno prizadelo. Mrka in tiha hodi po stanovanju in namesto prejšnje tako prisrčno vesele zaupljivosti mi seva iz njenih oči nekaj mrzlega, odklonilnega. Tako strašno žal mi je, da nisem molčala. Sem mar s tem res za vedno zaigrala ljubezen in zaupanje svojega otroka.

L. S.

Odgovor. Ni je napake, ki bi je človek z resnično dobro voljo in z odkritim prizadevanjem ne mogel popraviti. In tudi Vam, gospa, bo prej ali slej uspelo, da si spet pridobite ljubezen in zaupanje svojega otroka. Kar ste storili, sicer res ni bilo docela prav. Kaj malo verjetno je, da bi v vseh dolgih letih svojega zakona še nikdar ne bili imeli prilike spoznati oziroma presoditi, koliko se morete v strogo zaupnih zadevah zanašati na molčečnost oziroma taktčnost svojega moža. To je tisto, kar bi bili morali res dobro preudariti, preden ste mu zaupali hčerkino skrivnost. Sedaj pa, ko se je zgodilo, kar bi bilo boljše, da se ni, bo menda edino pravilno to, da počakate ugodnega trenutka, da se z dekletom odkrito in brez pridržka pogovorite. Priznajte, da Vam je žal, da dane besede niste držali. Potruditi se pa tudi morate, da jo prepričate o tem, da je pogoj srečnega zakona brezpogojno zaupanje med obema zakoncema. Predvsem pa: dajte hčerki časa, da se znajde, umiri in uravnovesi! Kajti šele tedaj bo lahko razumela, kar se ji zdi zdaj še pretirano in odveč.

Ali je prav, da popuščam?

Menda je v vseh zakonih tako, da pride kdaj pa kdaj do kakega nesoglasja ali pa da se izgovori kaka krepkejša beseda. Kadar se pri nas kaj takega zgodi, sem vedno jaz tista, ki po-

Vaša kava je boljša
in cenejša

**Pravim
Franckom**

nudim roko in izpregovorim prvo besedo k spravi. Ko sta bili pred kratkim pri meni tašča in svakinja, sta obe trdili, da ne delam prav. Da s tem samo sebe ponižujem in moža navajam k brezobzirnemu in netaktnemu vedenju proti meni. Da me bo, če bom vedno tako popustljiva in spravljiva, vedno manj upošteval in tudi vedno slabše ravnal z menoj. Kaj res ni prav, da možu ne zamerim, če je včasih že res kar nekam malenkostno razdražljiv in zadirčen? Saj bi vendar prav gotovo ne bil takšen, če bi imel manj skrbi in manj neprilik in če bi ne bilo treba tako gledati na vsako paro.

T. R.

Odgovor. Če si hočete ohraniti svojo srečo, tedaj ostanite takšni, kakršni ste!

**TUNGSTRAM
KRYPTON**

najnovejše žarnice
v obliki krogle in
sveče dajejo

precej več
svetlobe,

ne da bi se stroški
za tok kaj zvišali.

*

Elegantna razsvetliava!

Jasna, bela luč!

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti,
na znanje, da je na žimnicah iz
Masterlove žime najslajše spanje.

Predilnica za žimo

VILKO MASTERL

Strazišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

Poročile so se naročnice: gospodična Elica Antoničeva z gospodom Jožetom Šavljem z Jesenic, gospodična Pavla Bogatajeva z gospodom Antonom Blenkušem z Jesenic, gospodična Emila Beraničeva z gospodom Markom Karanovičem, žand. narednikom iz Ljubljane, gospodična Karla Finkova z gospodom Mirom Savškom iz Zagorja ob Savi, gospodična Dana Grobelnikova z gospodom Vojislavom Jovanovičem, sodnim uradnikom iz Kragujevca, gospodična Mihelica Kanclerjeva z gospodom Lojzetom Novakom iz Križevcev, gospodična Tilka Klemenčeva z gospodom Antonom Pristavom z Jesenic, gospodična Franica Kosova z gospodom Živkom Lovštom, suplentom iz Podgorice, gospodična Marija Krivčeva z gospodom Otmarjem Kuharjem iz Ptuja, gospodična Anica Lesarjeva z gospodom Miho Duhovnikom iz Vižmarji, gospodična Anica Polajnškova z gospodom Jožefom Lorgerjem iz Pragerskega, gospodična Pavla Povšičeva z gospodom Janezom Lampičem, žel. uradnikom iz Ljubljane, gospodična Anica Slapšakova z gospodom Francem Dvojmočem, trgovcem iz Žirovnice, in gospodična Marica Suhlova z gospodom Vojkom Tomažičem, zas. uradnikom iz Celja. — Iskreno čestitamo!

Na ulici sva se srečala...

Kadar hodim po opravkih po mestu ali pa zvečer po promenadi, srečujem pogosto mladega inteligentnega fanta. Pri vsakem takem srečanju se nekako čudno spogledava. Čutim, da sem ga že ob prvem srečanju vzljubila in da postaja ta moja ljubezen z vsakim takim spogledom globlja in močnejša. In zdaj ne vem, kaj naj storim, da bi ga osebno spoznala, da bi mu lahko povedala vse svoje skrivnosti.

Prosim Vas, draga gospa, izpolnite mi to mojo edino željo in mi povejte, kaj mi je storiti. Zaljubljena.

Odgovor. Kaj Vam je storiti, bi radi vedeli? Ej, ti neučakanost ti, goreča! Dolge tri tedne je minilo, kar smo prejele Vaše pismo, in Vam le želimo, da se Vam je medtem Vaša srčna želja že izpolnila in da ste se s svojim oboževancem že seznanili. Če se pa vendarle še niste, tedaj Vam damo dober svet, da se nikar ne izdaste, kako Vam je pri srcu. Ker do sedaj še vedno velja pravilo, da prvi izpregovori fant in ne dekle. Pa utegne biti tudi prav tako. Saj je sicer res, da je fantu v prvem hipu všeč, če mu dekle prvo pove, da ga ima rado. Vendar pa take ljubezni, ki mu je kar tako, brez vsakega prizadevanja padla v naročje, nikdar ne bo znal ceniti. Moškemu laska le to, kar si mora priboriti, za kar se mora pehati!

Zato svoje vroče srčece kar malo krotite! In brez skrbi bodite, če Vas ima rad tudi on, Vam bo to tudi prav knalu povedal brez Vašega prizadevanja. In če mu morda nič ni do Vas, mar bi je ne bilo škoda te Vaše ljubezni, da bi jo nekemu ponujali, ki mu ni do nje?

A. N. Afanasjev:

Žerjav in čaplja

Nekoč sta živela žerjav in čaplja. Postavila sta si hišico vsak na svojem koncu močvirja. Pa je postalo žerjavu dolgočas in tako je sklenil, da se oženi. «Kar čapljo bom vzela», je modroval in zletel čez močvirje. Tam je potrkal na njeno hišico in vprašal:

«Ali je čaplja doma?»

«Dema.»

«Vzemi me za moža!»

«Nič ne bo, žerjav, predolge noge imaš in prekratko krilce in ničesar nimaš, s čimer bi krmil ženico. Kar pojdi, dolgokrakec!»

Žerjav je odšel, ne da bi kaj opravil. Čaplja pa se je medtem premislila in jela modrovati:

«Zakaj bi kar sama živela, bolje je, da vzamem žerjava!»

Hitro zleti za žerjavom in mu pravi:

«Žerjav, pa me vzemi za ženo!»

«Ne, čaplja. Ne potrebujem te. Ne mislim se ženiti in tako te tudi ne mislim vzeti. Poberi se!»

Čaplja je zajokala, tako sram jo je postalo, in potlej se je hitro vrnila domov. Žerjav pa se je premislil in dejal: «Škoda, da je nisem vzela! Dolgčas mi je samemu. Nič, kar šel bom in jo vzela!»

Pride k čaplji in pravi:

«Čaplja, sklenil sem se oženiti s teboj. Kar pojdi z menoj na moj dom!»

«Ne, dolgokrakec, ne grem!»

Žerjav je šel spet domov. Tedaj pa se je čaplja spet premislila:

«Zakaj nisem vzela zalega fanta? Človeku ni dobro samemu biti. Bolje bo, če vzamem žerjava.»

Gre spet snubit, zdaj pa žerjav neče. Tako še zdaj hodi snubit drug drugega, a nikoli se ne vzameta.

ELIDA MILA

najzanesljivejša osnova
uspešne nege!

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
CVETIC
MILO

posebno blago in učinkovito čudovitega vonja

B. Horvat:

Smernice za vzgojo

(Nadaljevanje.)

Nagrade in kazni. Nagrada vzbudi v otroški duši ugodno, kazen neugodno čustvo. Z nagrado izražamo priznanje za pravilno delo. To vzbuja v otroku ugodna čustva in ga izpodbuja k novemu pravilnemu delu. V kazni pa hitro spozna posledico svojega napačnega dela, ker mu vzbuja neugodna čustva in zato se ogiblje slabega. Če hoče n. pr. otrok vzeti kos sladkorja kljub temu, da mu je prepovedano, mu oživi v duši iz preteklosti slika o uživanju sladkorja, hkrati se mu pa vzbudi tudi slika neugodnega čustva, ki je združeno s kaznijo. Ako je ta slika močnejša, otrok ne bo vzela sladkorja, ker ga odvraca neugodno čustvo.

Nagrade so materialne ali pa moralne. Materialne so n. pr. denar, knjiga, slika, igrača itd., moralne pa priznanje in pohvala. Materialna nagrada je zunanji znak našega priznanja. Mallega otroka lahko obdarimo materialno. Ko pa je otrok že dovzeten za moralne nagrade, uporabljajmo samo te.

Kazen zaleže samo tako dolgo, dokler odvraca otroka od slabih dejanj. Telesne kazni naj se uporabljajo pri otrocih, ki še nimajo razvitega razuma.

Pri starejših otrocih pa naj se uporabljajo le bolj graja, svarilo in grožnja. Vse to vzbuja neprijetna čustva v otroku in ga odvraca od slabih dejanj («To ni lepo, kar si storil!» Tega nisem pričakovala od tebe!» «Neubogljiv otrok si!»).

Otroka pa ne nagrajajmo in ne kaznujmo prevečkrat. Otrok postane po mnogih nagradah sebičen, dobrega dela ne bo več storil zaradi dobrote, ampak samo zaradi nagrade. Tudi preveč hvaliti ga ne smemo, ker lahko postane bahat. Po pogostih telesnih kaznih se slabša čut časti, ki se nazadnje lahko uniči. Prestroge kazni pa lahko zbudijo v otroku mržnjo in trmo. Otroka kaznujmo takoj, ko je kaj zakrivil, sicer se ne veže slika kazni z dejanjem. Ni prav, če mu n. pr. mati zagrozi: «Le čakaj, oče te bo nabil, kadar pride domov!» pa prepusti kazen očetu, ki jo bo otrok veliko prepozno prejel za svoj greh. V razburjenosti ne kaznujmo. Graje pa naj bodo odločne, vendar nikoli ne presurove. Čim večkrat rabimo robate izraze, tem bolj uničujemo otrokovo častiljubje. Večkrat je konec kakega dela že sam na sebi kazen ali nagrada. Če govori otrok resnico, ne dvomimo nikoli o njegovih besedah. Če umaže šipe na oknu, jih mora osnažiti. Če potrese koščke papirja po tleh, jih mora pobrati. Ako je razžalil brata, se mora ponižati in ga prositi odpuščanja. Če laže, mu drugič ne verjemimo. Ako je že dobil take naravne nagrade ali kazni, ni treba še posebne nagrade ali kazni.

Ne nagrajajmo, zlasti pa ne kaznujmo vsakega otroka enako. Otrokom, ki so občutljivejši, zadostuje graja, otroka, ki je razposajen, kaznujmo bolj strogo.

Otrok naj čuti dalje časa našo nezadovoljnost, kadar se je kaj pregrešil. Takoj po kazni ga ne smemo tolažiti, če se joče. Toda če obljubi, da se poboljša, mu odpustimo. Če oče kaznuje otroka, mati ga pa brani ali pa nasprotno, napravi ta, ki ga brani, veliko napako. Otrok ne sme opaziti niti tega, da sta oče in mati različnega mnenja glede njegovega dejanja. Zato si ne smeta vpričo otroka nikoli tega očitati. Tudi v kaznih bodimo dosledni. Isto slabo dejanje kaznujmo vedno. Ne smemo otroku enkrat prizanesti, drugič ga pa kaznovati, ker si otrok na ta način ne more ustvariti sodbe o kakovosti dejanja. (Nadaljevanje prih.)

Dojenčka imate v hiši . . . Ne pozabite: sreča in uspeh v poznejšem življenju sta odvisna od zdravja, zdravje pa od pravilne prehrane v prvih letih življenja. Dete potrebuje k materinemu mleku še dodatek, ki mora biti naraven, krepak, zdrav in tako lahko prebavljiv, da ga prenese dojenček že v prvih mesecih življenja. To pa je samo žikin specialni, sterilizirani zdrob za dojenčke in bolnike. Dobite ga po specerijskih trgovinah, lahko pa tudi naročite pošiljko 3/4 kg, ki zadostuje dojenčku za dobo treh do petih tednov in stane po povzetju din 24.50. Naslov: Pražarna Žika, družba z o. z., Ljubljana-Vič.

Radost je dvojna,
če me on spremlja

Sonce, sneg in NIVEA! To je idealna kombinacija, da se lahko brezskrbno posvetite zimskemu športu. NIVEA zmanjšuje nevarnost, da bi Vam v planinskih višinah zimsko sonce ožgalo kožo, obenem pa Vam varuje kožo v slabem vremenu. Edino NIVEA vsebuje «Eucerit», ki je idealno okrepčevalno sredstvo za negovanje kože. NIVEA prodira skozi kožne luknjice v notranjost kože in v tem je ravno skrivnost, da ustvarja NIVEA tako zaželeno športno barvo kože.

Zena in dom

Štev. 2 Februar 1938 Leto IX

Ali ste kdaj nervozni?

Vsi, ki so že kdaj imeli opravka v uredništvih revij in časopisov, prav dobro poznajo vedno ista vprašanja, ki prihajajo iz vrst naročnic in naročnikov. Prav redkokdaj je med temi dopisi kaj presenetljivega. Pač pa se v teh pismih tako pogosto ponavlja neko vprašanje, ki je prav zaradi tega neprestanega ponavljanja nekaj posebnega in je zato vredno, da se o njem malo obširneje razpravlja. To vprašanje, ki se niti dvakrat ne bo enako glasilo, je v bistvu nekako tole:

«Kaj naj storim? Ne morem več zdržati doma! Vse, prav vsaka malenkost mi gre na živce!»

Vzroki tega gorja so prav utemeljeni. Denarja je malo, stanovanje je tesno. In ljudje, ki niti najmanj ne sodijo skupaj, morajo živeti v ozkem in tesnem prostoru, ker so pač slučajno člani iste rodbine. Temu se je pridružilo zdaj še nekaj novega. Po vojni se je jelo tisto pravo, tiho družinsko življenje nekako razkrajati. Kaj naj bi si upali starši reči svojim otrokom, ko se mladini od vseh strani hiti zagotavljati, da je le ona tista, ki ima največ pravice do življenja, in ko velja vsaka zmešana pesemca zaljubljenega dvajsetletnega študenta in vsaka izjava sedemnajstletne frklje z živordečimi ustnicami malo manj ko evangeliji? Nič ne smejo reči in vesele naj se svoje mladine, ko leta od veselja do veselja. Potem imajo vsaj mir.

Navsezadnje pa vendarle pride čas, ko si človek, tudi mlad človek, zaželi toplote, miru in doma, ko zahrepeni po redu in družini; in je to hrepenenje večje kot kdajkoli prej.

Potem se pa ljudje čudijo, da to tiho, družinsko življenje ni tako tiho in mirno, kakor so si želeli.

In zakaj to? Odkod to?

Deloma zlasti zato, ker si doma vsak več dovoli kakor drugod. So ljudje, ki so na videz najljubeznejši, ki so imenitni za družbo in se jih povsod razvesele, kjer se pokažejo. Doma pa povzročijo ob vsaki najmanjši priliki neprijetne prizore. Le zakaj ne store tega nikdar v kavarni, denimo, pri črni kavi? Zato pač, ker bi si oni potem poiskali drugega tovariša. Družina si pa ne more izbrati drugega tovariša in družinskega člana. Zato si v rodbini lahko privoščimo sem pa tja kakšno neslanost. Gospodične hčerke, ki jih je v pisarni, pri športu ali pri plesu sam ljubi mir, dobivajo doma prav pogosto najrazličnejše živčne napade, kakor hitro jim kaj ni povsem po volji. Bratci preljubi, ki jih je do sestrih prijateljic sama vljudnost in sladkost, so proti svojim sestram včasih naravnost neznosni. Doma poskuša pač vsakdo na čimbolj učinkovit način «stresati svojo sitnost». Če se v rodbini primeri kaka večja nesreča, mora vsak svoje pretrpeti zaradi tega. Tiste neprijetne malenkosti bi pa prav lahko prihranili drug drugemu. Res je preneumno, da je služkinja razbila vazo, toda najbrž ne bo postala zopet cela, če se bomo dve uri zaradi tega razburjali. Šef v pisarni in profesor matematike sta res včasih sitna in krivična; toda, dragi moji, vsakemu stoji takle predstojnik ali profesor matematike za hrbtom in zaradi tega ni treba opoldne svojim staršem kvariti teka s tem. Kako bi vendar moglo tekni kosilo, če bi vsak pri mizi povedal kako neprijetnost. Znanstveniki pravijo, da bi bilo treba jesti v sobi, ki bi s svojimi prijaznimi in svetlimi stenami napravljala ugoden vtisk na vsakega, ki bi stopil vanjo. Sicer je res, da si ne more vsak privoščiti kosila v lepi in prijazni sobi, res je pa tudi, da lahko vsakdo z le malo dobre volje prihrani svojim take neprijetne družinske razgovore.

Kaj naj torej storimo?

Najbolje bi bilo, če bi ravnali s svojim sorodstvom tako, kakor da bi bili sami najboljši prijatelji in znanci. Pomagajmo si in složni bodimo, pri tem pa vzajemno spoštujmo osebno svobodo! Ne iztresimo vseh svojih skrbi in neprijetnosti doma, svoji rodbini na glavo! In ne razburimo se za vsako malenkost, ne začnimo ob vsaki priliki s surovostjo in z očitki! Mladim igralcem, ki so se prevneto naučili svoje vloge in pogosto govore, še preden je soigralec dokončal svoj stavek, navadno svetujejo takole: «Nič ne hitite z odgovorom! Saj imamo čas! Pustite ga, naj izgovori, potem šele zajemite sapo!»

Morda bi bil to tudi v našem primeru prav dober recept. Mogoče bi se pa medtem kaj premislili? Ali pa bi svojo jezo izrazili na kak znosnejši način?

Poznam neko gospo iz boljše družbe. Ta ima zelo živahen temperament in precej hudo kri. Na srečo je pa tudi zelo izobražena in kljub vsemu zelo pametna, čeprav je gospod soprog tudi precej nervozen in pogostokrat nasažen. Ta gospa torej si pomaga na zelo preprost način. Kadar je najbolj sitna ali kadar jo kdo razjezi, gre, vzame krtačo in očisti v svoji sobi parket.

Ima prekrasen parket v svoji sobi.

In z možem živita srečno in zadovoljno in bosta še dolgo, dolgo srečno živela, če ne bosta prej umrla.

Kakor v pravljici, kajne? Pa poizkusite še vi tako!

(Nadaljevanje.)

Oče ni slutil njenega prejšnjega poznanja. Vedel je sicer, da si hči z nekom dopisuje, a se ni kaj prida zmenil za to. Toda ni bilo treba prav bistrega očesa, da je opazil, kako se fant in dekle rada gledata. Biti sta morala previdna, da ni pomočnika že prve mesece vrgel na klanec. Pa saj sta dobila obilo prilike, da sta se sestajala.

Da bi ne bilo preveč očitno, ga je Katrica kdaj pa kdaj obiskala v družbi svoje prijateljice Jožice. Dekleti sta stali na vratih kovačnice, mu gledali v roke in govorili. Lovre je venomer dvigal obraz in v smehu kazal bele zobe. Gledal je le Katrico. Jožice s tankimi, rahlo trepetajočimi ustnicami in do dna izprašujočimi očmi zanj ni bilo.

Zavest, da ga ima dekle rado, je bila zanj kakor močna pijača. Včasih si je mislil, da ni nikogar na svetu, ki bi ga mogel ljubiti. Bil je nagle jeze, neugnane, vroče krvi. Tudi Katrica je bila uporne nravi, imela je isti blesk v očeh kakor on. To ga ni motilo. S tiho hvaležnostjo ji je vračal toplo ljubezen.

Ko sta se slednjič zavedela, da sta prav za prav že mož in žena, ju je obšel strah pred očetom.

Neki večer ju je našel na vrtu.

«Kaj pa vidva?» ju je vprašal osorno.

«Govoriva.»

«Kaj ne moreta govoriti v hiši? Marš!» je zapodil dekle.

Katrica je pobegnila in se skrila v kamro. V fantu je vrela kri, toda tu bi nič ne pomagala jeza. Saj tega je lahko pričakoval. Treba je bilo izpregovoriti.

«Dajte mi Katrico za ženo!»

Mož ga je nekaj trenutkov molče gledal, nato se je okrenjil in odhajal v hišo.

«Pridi za menoj, če hočeš», mu je vrgel med potjo.

Lovre je prišel za njim. Šele tedaj, ko sta bila varna pred tujimi ušesi, je starcu privrela jeza na dan.

«Kdo pa si ti?» je zakričal. «Od kod pa si se vzel, za hudiča? Saj te komaj poznamo.»

Fant je spoznal, da se ga bo Ferjan otepal z vsemi štirimi. Ne pomagalo bi, ako bi mu po pametj razlagal, da sicer nima več staršev, ne doma, a da pošteno misli... Uporabil je skrajno orožje.

«Samo dvoje imate na izbiro», mu je rekel. «Mene v hišo ali pa sramoto.»

Ferjan je dolgo bolščal vanj, preden ga je do dna razumel. Nato je kakor divji planil k steni in snel lovsko puško.

Lovre je na mestu pobegnjl.

Dva dni se kladivo ni oglasilo v kovačnici. Fant je ves čas preležal za zaklenjenimi vrati. Sklenil je, da pogine, ali naj ga pa z orožniki vržejo na klanec.

Prišla je Katrica in ga poklicala.

«Pridi k nam!»

Bila je vsa objokana. Le v njenem glasu je trepetalo nekaj zmagoslavne radosti.

Ferjan Lovreta ni pogledal.

«Kovačnico dobi za doto», je rekel mračno. «Tam vama uredim tudi stanovanje. Potem si pa pomagajta, kakor si vesta in znata.»

Zeta je sovražil kakor razbojnika, ki mu je nastavil nož na vrat. Hčere ni mogel sovražiti.

Čez tri tedne je bilo ženitovanje. Bilo je precej šumno. Nevesta je bila vesela. Le Jožica, ki je bila za družico, je jokala.

«Zakaj se cmeri?» je vprašal Lovre nevesto.

«Kdo jo razume!» je ta skomignila z rameni.

In vendar je bila morda ona edina, ki jo je razumela. Pa to skrivnost je ohranila zase. Lovre se ni dalje menil za družico. Imel je ženo in kovačnico. To mu je zadostovalo.

Dnevi so tekli...

Katrica mu je rodila sina. Bila sta srečna oba, oče in mati. Tako sta mislila, da ni tako lepega otroka daleč naokoli. Ko je začel izgovarjati prve besede, se ga nista mogla naveseliti. In kakor da so mu prve besede prinesle kal bolezn, je oslavel in legel. Umril je čez nekaj tednov.

Bilo je prvič, da Lovre ni občutil nobenega veselja do dela. Zdaj pa zdaj mu je zastala roka. Žalosti za sinom se je pridružila skrb za ženo. Prehladila se je bila, suho kašljala, rdečica ji je izginila z obraza. Seveda je na vso moč trdila, da ji nič ni. Poizkusila je celo zapeti, da bi ga prevarila.

Lovre je imel od dne do dne manj dela v kovačnici. Bil je tak, da se ni rad uklanjal ljudem. Sila in nemirna kri sta ga gnali, da si je šel iskat drugega zasluzka. Dobil ga je v tovarni cementa v drugi dolini, kamor je bilo skoraj dve uri hoda. Odhajal je vsako jutro, prihajal vsak večer.

Življenje je teklo enakomerno dalje. Katrica je presamevala vse dneve. Ljubše bi ji bilo, če bi bila od zore do mraka poslušala udarce kovaškega kladiva. Vsak večer ga je težko pričakovala, ki se je vračal truden, redkobeseden z dela. Le smeh v rjavih licih mu je bil še tisti ko nekaj.

«To je preutrudljivo zate», mu je dopovedovala. «Še zbolel boš.»

«To mi nič ne naredi», ji je zagotavljal.

Bila je pač čisto majhna laž, vendar jo je zapekla. Rajši bi bila videla, da bi ji bil tudi v vseh podrobnostih docela odkrit. Toda saj mu tudi ona ni bila.

Njena bolezen se je slabšala. To je dobro čutila, toda ona tega niti sama sebi ni hotela priznati. Šele ko so se ji noge zapletle in se je morala od šibkosti zgrabit za stolicu, da ni padla, je postalo očitno.

Lovre ji je zastrmel v pobledele obraz.

«Kaj ti je?»

«Nič mi ni», so se ji v bolestnem nasmehu nategnile ustnice.

«Ti si resno bolna.»

«Ne, ne. Kaj še!»

Lovre ji ni verjel. Neko nedeljo jo je kljub ugovarjanju naložil na voz in odpeljal k zdravniku.

Ta je zmajal z glavo.

«V bolnišnico», je rekel. «Zdaj morda še ni prepozno.»

Katrica bi se bila skoraj zgrudila. Ne zaradi sodbe, kj jo je slišala, ampak zaradi zavesti, da mora zapustiti dom, delo in moža. Bilo ji je, kakor da se je zrasla z domom in jo zdaj trgajo od njega. Toda morala se je vdati.

3,

Zopet je bila doma. Bilo ji je skoraj prijetno sami od jutra do večera. Še nikoli ji niso tako naglo potekali dnevi. Prešlo je poletje, nastala je jesen. Noči so bile krajše in krajše, dnevi mračni. Katrici, ki se

je v toplih dneh res počutila boljše, so težko legali v kri.

Delala je kakor neumna. Da bi se ne poznalo, kako ne zmore vsega. Postajalo ji je od dne do dne jasnejše, da jo drži pokonci le še močna volja. Že davnaj bi se morala zgruditi. Res, prihajalo ji je vedno pogosteje, da se je obupana sesedla. Zamislila se je in vzdihnila.

Kadar se je vrnil Lovre, se je opotekla po delu in se nalašč zasmejala, da bi ne opazil, kako je z njo.

Dolgo deževje, ki je trajalo tri tedne, jo je uničilo. Ko se je neki večer vrnil Lovre blaten in utrujen do-

mov, se ni mogla dvigniti. Sedela je, roke je držala na kolenih, brezupen nasmeh ji je ležal na ustnicah.

Mož je zagnal klobuk v kot in se ozrl po mizi. Večerje ni bilo. Šele nato je opazil ženin blede obraz in motni lesk njenih oči.

«Katica! Kaj ti je?»

«Potrpeti boš moral... Danes me je obšla slabost.»

Moža sta trudnost in lakota navdajali z nejevoljo. Jezilo ga je, ker mu je žena tako dolgo tajila bolezen in ni hotela nikogar trpeti poleg sebe v hiši.

«Zakaj pa nisi koga poklicala?» je rekel malce zadirčno. (Dalje prihodnjič.)

Božka B.:

Jubilej dvorne dame gospe Franje Tavčarjeve

Dne osmega februarja bo 70letnica velike slovenske žene, dvorne dame gospe Franje Tavčarjeve.

Čudna so pota človeške usode. Gospa Franja Tavčarjeva je bila in je najboljša mati ne le svojim otrokom in vnukom, temveč tudi slovenski deci sploh, zlasti sirotam, medtem ko sama prav za prav ni imela matere, saj jo je izgubila, ko ji je bilo komaj dva meseca. In vendar je znala biti vse življenje najnežnejša, najpožrtvovalnejša mati. Nešteto sirot je občutilo njeno radodarno roko in materinsko srce. Ko je bil l. 1895. potres v Ljubljani, je mlada gospa Franja kuhala za sirote, v Odboru žena SHS jih je preskrbovala z obleko in prav tako deluje zanje v Kolu jugoslovanskih sester. Kdo ne ve, koliko zaslug si je stekla za počitniške kolonije siromašne dece, za Dečji in materinski dom kraljice Marije? Dom Franje Tavčarjeve v Kraljevici bo še poznim rodovom pričal o njeni veliki ljubezni do dece. In koliko uglednih mož bi vam lahko povedalo, da jim je kot revnim dijakom gospa Franja stalno dajala hrano in podpore!

Gospa Tavčarjeva je bila že od mladih nog skozi vse življenje napredna žena. Gotovo gre za to mnogo zaslug že njeni vzgoji. Ko je namreč Franica v starosti dveh mesecev izgubila mater in v tretjem letu tudi očeta, sta skrbela za njeno vzgojo zlasti materin brat in slovenski mecen Rajko Arce ter njegova sestra Josipina. Komaj je bilo deklici šest let, že je hodila s teto v Čitalnico, kjer je bilo središče takratnega narodnega življenja in kjer so prirejali dobrodelne predstave, predavanja itd. S teto sta bili tudi navdušeni obiskovalki slovenskega gledališča, kateremu je ostala gospa Franja naklonjena vse življenje. Pa tudi v šoli je imela srečo. Takrat je imela uršulinska šola, v katero je Franica hodila, nuno pesnico mater Stanislavo (Skovarčevo), ki je bila zavedna Slovenka in je znala učenke navdušiti za slovenski jezik. Če le pri kateri, ji je to uspelo pri Franici, ki je ob sprejemu cesarja Franca Jožefa nunam napravila celo neko neprijetnost. Pomislite, k sprejemu cesarja so prišle učenke v narodnih nošah in s slovensko trobojnico ter ga pozdravile z «Živio!» In tisti «zli duh», ki je vse to zasnoval, je bila naša gospa Tavčarjeva, takratna Špickramarjeva Francka, ki so ji rekli tako, ker je bil njen varuh zavedni Slovenec Lukman trgovec s čipkami.

In Franja Tavčarjeva — Sokolica! Da, bila je zmeraj ponosna Sokolica, ki je za Sokole neumorno delala in mnogo žrtvovala. Da so Sokoli s severa in juga razglašali gostoljubnost naše bele Ljubljanice po vsem svetu, je nemala zasluga gospe Tavčarjeve, ki je bila Sokolom, ki so prišli k nam, najboljša gostiteljica.

Kdo bi mogel naštetati vse njene zasluge za žensko organizacijo! Na srcu ji je bila vzgoja ženskega naraščaja, hotela je, da bodo iz njega narodne, zavedne, napredne žene in matere. O tem priča ustanovitev internata Mladike in njeno dolgoletno delovanje v Kuratoriju deklinskih liceja. Ženstvo je organizirala v Splošnem ženskem društvu, ki mu je predsednica in častna članica. Vse delovanje tega društva sloni na njenih idejah in načrtih. Kot skozinsko sodobna žena je imela vedno razumevanje tudi za telesno kulturo in ustanovitev telesnokulturnega društva Atene je njeno delo.

Gospa Franja Tavčarjeva je bila vedno ne le Slovenka, temveč že davno pred svetovno vojno tudi navdušena Jugoslovanka in Slovanka. Pomagala je balkanskim bratom, ko jih je stiskala poplava in vojna, tolažila in reševala jih je v svetovni vojni, dasi je bila v veliki nevarnosti. Za tako imenovano Majsko deklaracijo je stopila pogumno in neustrašeno na čelo akcije.

Franja Tavčarjeva je tudi velika podpornica književnosti in umetnosti. Že kot mlada žena je povabila vsak četrtek v svojo hišo krožek književnikov, nabirala najmarljiveje za Vodnikov, Prešernov in Trubarjev spomenik in njene sobe so pričale, da je gospa Franja vedno razumela in podpirala likovne umetnike. V njenih sobah na Visokem in v Ljubljani visi vse polno slik domačih umetnikov, slikarjev in kiparjev. Menda ni slovenskega likovnega umetnika, ki bi ne bil zastopan s svojim delom v zbirki gospe Tavčarjeve.

Gospa Franja je ponos slovenskih žen, ponosen pa je nanjo tudi ves jugoslovanski narod, saj je bila vedno voditeljica vsega ženskega pokreta. Dolga desetletja je pomenilo in pomeni ime «Franja Tavčarjeva» vzor narodno zavedne, idealne, požrtvovalne in iniciativne voditeljice narodnega ženstva.

Jasen dokaz njenih velikih zaslug so številna odlikovanja. Gospa Tavčarjeva ima red Sv. Save IV. in III. razreda, visok bolgarski red, češkoslovaški red Belega leva itd. Že l. 1928. ji je podelil občinski odbor mesta Ljubljane častno meščanstvo in častna članica je Kola jugoslovanskih sester za Slovenijo, Kola srbskih sester v Beogradu in Splošnega slovenskega društva. Najbolj ponosna je, kakor mi je večkrat zatrjevala, na red Sv. Save IV. razreda, ki ga je prejela že l. 1911. in ki bi ga bila morala med svetovno vojno vrniti, a ga ni. Ena največjih odlik jubilarke je, da je prva in edina Slovenka — dvorna dama.

g o v o r e č u s t ū d e n e c

Drevje redko obroblja zeleno jaso kraj gozda. Krave se leno pasejo po njej. S polja se oglašča prepelica. Drenov grm je dozorel in vabi z rdečimi polnimi jagodami. Pod gozdom šumi Sava. Belo penasta se lije čez skale, ki mole iz vode kakor grozeče živalske glave. Ob kraju na desnem bregu je plast mivke in drobnega kamenja, ki do njega reka v normalnem stanju ne seže. Dolga, široka skala varuje kakor naravna streha votlino pod seboj. Dohod do te široke, temne votline je skalnat, posejan s tavžentrožami in suho travo. V notranjosti žubori studenec, bister in čist. Kakor temno srebro se vije voda v nitkah do reke, dokler je sonce ne razblesti. Drobni vrelci premikajo in vrtinčijo mivko v nizki vodi, kakor bi se igrali z njo.

V tej votlini je najboljša voda. Tudi male živali se zatekajo v temno varno notranjost. Posebno zjutraj, ko še rosa polzi na napol odprtih cvetovih in se voda kodra kakor razigrana deca pred votlino, je pri studencu vse polno plašnih siničic in prijaznih kosov.

Sava je že nekaj dni skrivnostna. Danes je narasla in nihče ne more do žuborečega studenca. Velika skalnata glava sredi vode je brez moči, šumeči valovi jo besno oblivajo. Vse druge skale so izginile v belih penah. Otroci pasejo krave na jasi in pletejo košare. Lep je pogled na razdivjano reko, toda njih studenček je ujetnik.

Mirko, Mitja, Sonja, Alenka, Nadica, vsi sede na pobočju in strme v novo reko. Teden dni so že na kmetih. Vselej je bila voda nizka in prijazna. Ogle dovali so živalske glave, ki so se šopirile v vodi kot nepremagljive. Danes jih ni več. Le največja skala, njih «konj», je še ostala, in še ta je vsa krotka in oblita. Otroci jedo kmečki kruh z najboljšim tekom. Bosonogi smejo biti. Krave pasejo kakor drugi otroci. Plezajo po drevesih, nabirajo gobe in smrekove storže. Tudi majhnih hudobij so se že naučili in ponosni so na to. Včeraj so videli, kako so sosedovo mačko zavezali v vrečo in jo vrgli v deročo Savo. Izprva jim ni ugajalo to početje, toda bilo je zelo zanimivo. Pri kmetu, kjer so se nastanili čez poletje, imajo tri mlade mucke. Da bi tudi oni eno zavezali v vrečo in jo vrgli? Morda bi se utopila tudi brez vreče?

Mitja jo drži v naročju, kjer zadovoljno prede in pregiblje krempljce. Danes je prelepa prilika, ko Sava pogoltne vse, kar doseže. Vse lepe skalnate živali je požrla. Mačka je suha, klavrna, vedno kuštrava in bolna. Preveč jo mečkajo in nosijo v naročju. Saj sta še dve drugi.

Da bi jo vrgli v vodo? Tam, kjer je vrtinec pri skali in je voda najbolj bela! Misel jih draži. Pet glavic, pet ščegetajočih misli. Nihče ne bo videl.

Splazijo se do vodoravne skalnate strehe nad studencem. Krčevito drže otepajočega se mucka, ki se

brani bližine deroče reke in žalostno vpije. V njih srcih ni nobenega usmiljenja več. Pustolovska želja jih je premamila, čisto prevzela, da preslišijo muckovo prošnjo in zamahnejo z njim proti valovom. Živalca se obrne v zraku, prestrašen mačji krik utone v šumenju reke. Vseh pet glavic je sklonjenih čez skalo. Z veselim zanimanjem, rahlo pomešanim z občutkom usmiljenja, pričakujejo, kdaj se bo drobna žival prikazala iz vode. Sredi pen, kjer voda najbolj grgra in kipi, se zvija mačje telo kakor v vrtincu in se izgublja. Otroci vpijejo, pozabljajo na svoj zločin, uživajo v boju med muckom in valovi. Svetle kapljice srše od skal in jih bodejo v gole noge. Mačica pa se obupno bori v vodi, se potaplja in pleza na nevidne skale, se za hip zavrti v vodi in spet utone za nekaj trenutkot. Otroci vrešče, poskakujejo na skali od nestrpnosti in pričakovanja. Cepetajo z nogami, prerivajo se čisto na skalnem robu. Od zadaj jih zaloti prestrašen materin krik.

Zanimanje v hipu otrpne. Odskočijo od skale in plašno gledajo v vrbje, ki se premika. Spogledajo se kakor grešniki. V srcih je samo še strah. V vseh vstane misel: Da bodo zatajili mucka! Le bežno, na pol radovedno pogledajo proti reki. V valovih je prazno. Mačke ni več. Vrtinec kipi in vre v belih penah, kakor bi se ne bilo nič zgodilo. Oddahnejo se. Mati ne bo nič opazila.

Prav zadovoljno gredo za materjo v hišo in preslišijo njeno grajo.

Pri kosilu ni nadležnega, kuštravega mucka. Vsi ga pogrešajo, težko jim je. Toda nihče ne izpregovori besedice o njem. Tako ljubeč in domač je bil, zdaj pa leži mrtev v vodi. Ostala dva mucka danes nista v milosti pri otrocih. Divja sta in praskata. Požrešna, grda divjaka sta. Mrtvi pa je bil pohleven in v njih srcih se vzbujata pravi kes.

Po kosilu molče odhajajo od mize. Nihče ne govori, in vendar se znajdejo vsi pri vodoravni skali nad studencem. Otožno gledajo v reko, kjer je grob malega kuštravega mucka. Nobene divjosti ni več v njih srcih.

Drugo jutro je reka nizka in prijazna kakor po navadi. Oblite skalnate živali spet radovedno zro iz vode. Sonce žge, mivka se vrtinči v jasnih vrelcih. Le dohod do studenca je še zaprt, do kolen sega voda pred votlino. Otroci sedejo na pobočje in poizkušajo piskati na piščali. Mačica ni pozabljena. V vsakem njihovih src je majhna boleča ranica.

Mati je žival pogrešala že včeraj. Niso se izdali, toda oči so jim prestrašeno potemnele in nehote so pogledali proti Savi. Vse ostalo je mati zvedela od sosedovih, ki so zgoraj pasli kravo.

Studenec pod skalo veselo žubori. Toda danes ni sam. Izpod skale prihaja zategnjeno jokanje, kakor

Tu-tu-tu-tu — predpust je tu

bi jokala izgubljena dušica. Otroci otrpnejo od strahu. To je mačja dušica. Čisto razločno slišijo mijavkanje.

Že je skala prazna. Mati pogleduje prestrašene otroke, ki se pripode k njej v sobo. Zakrknjeni mali grešniki!

Mati vzame posodo in gre sama k studencu pod skalo. Brede do kolen. Otrok si ni upala poslati. Saj je kar prijetno in zabavno poleti brodititi po čisti in mrzli vodi. Nekaj ptičic jo opazuje in radovedno pogleduje v votlino, kakor bi se prav ne upale do studenca. V notranjosti grgra voda. Tudi zategnjeno mačje jokanje se pridruži. Mati prisluhne. Zdaj se ji razjasni obraz, skoraj na glas si oddahne in se nasmehe. Torej se le ni tragično končalo. Toda kazen mora biti!

Otroci jo čakajo na poti, ki vodi k reki. V vseh očeh je vprašanje in strah. Ali je tudi ona slišala mačjo dušico?

«Otroci, naš studenec pod skalo govori. Toda sami ne smete do njega. Pokličite Pepico, da pojde z vami.»

Otroci se sključijo. Kaj bo zdaj? S Pepico se bližajo govorečemu studencu. Mati in Pepica šepečeta za drevsom, potem odide mati skozi vrbje.

Studenec pod skalo žubori prav tako, kakor vedno. V primerni oddaljenosti obstoje otroci z dekle Pepico in drsijo z mokrimi nogami po gladkem kamenju. Temno je v notranjosti votline, le srebrn trak vode se vije skozi pesek. Tudi jokajoča dušica je potihnila.

Tih, šepetajoč glas spremlja padanje vodnih curkov. Otroci se oprimejo Pepice. Razločno sega šepetanje do njih: «Kaj ste napravili, otroci? Kaj ste zagrešili vi, mali zločinci? Ali nimate srca, da ste utopili nedolžno živalco? Povejte, ali vam je žal?»

Otroci trepečejo. V svetem strahu jokaje priznajo svoj greh. Šepetajoči glas in žuborenje studenčka se spojita. Iz za skale nad studencem pogleda mala kosmata glavica in zadovoljno prede. Z rožnim jezičkom si briše mokre šapice, potem pa prikoraka do suhega kamna pred Pepico in šaljivo ogleduje grešnike. Kazen je končana.

Govoreči studenec in mamica za njim zadovoljno molčita. Šele potem se plašno približajo siničke in kosi.

dve materi

Zvečer sedita v kuhinji ob štedilniku, v katerem počasi dogoreva ogenj. Mati čita, Anka pa šiva. Od časa do časa dvigne Anka pogled k materi. Tako mirno in vdano sloni njena osivela glava nad knjigo! Samo njene dalekovidne oči skoraj živo hite preko vrst in strani knjige. Ko jo Anka vidi tako mirno in vdano, bi najrajši zajokala. Toda preмага se, kakor se premaguje že vse te dolge in puste dni... Iznova se sklanja nad šivanjem in razmišlja... Kako naj ji pove, svoji materi? ... Kako bo sprejela? Ali bo razumela? ... Toda ne, saj nima smisla, da bi še dalje razmišljala o vsem tem. Danes ali jutri... prej ali slej ji bo morala priznati... Ali pa... Ali pa bi šla nekam ven v noč in legla na tračnice pa čakala na prvi vlak. Potem bi ji ne bilo treba ničesar priznavati, ne materi in ne nikomur, potem bi je ne pekli njeni pogledi in pogledi ljudi, potem... potem bi bilo vsega konec. Samo kratka bolečina in — nič. Nič več bi ne bilo dolgih neprespanih noči, nič več sivih dni, nič več pekoče bolečine, ki jo žre... neprestano žre do blaznosti... Ali bi?

Anka dvigne glavo in prisluhne. Zunaj je noč. In dežuje. Tiho peliskajo deževne kaplje na kuhinjsko okno.

Ali bi?

Za hip otrpne vsa njena notranjost.

Ne, ne... Danes še ne! Morda jutri, morda po jutrišnjem, morda... samo danes še ne...

Tiha groza jo prevzame. Sama ne ve, od kod je prišla in čemu. Nenadoma bi rada položila svojo glavo v materino toplo naročje in zajokala. Rada bi, da bi jo pobožale materine tople, žuljave, a vendar tako mehke dlani, kakor so jo božale, ko je še otrok, užaljena zaradi Bog si ga vedi kakšne krivice, pritekla k njej in se zjokala v njenem naročju.

Vendar... Priznati mora... Prej ali slej...

Danes?

Vseeno kdaj.

Anka zbere vse svoje sile.

«Mama, rada bi nekaj govorila s teboj», pravi, ne da bi dvignila pogled s šivanja. Ankin glas je miren, čisto vsakdanji, morda le za spoznanje tišji.

Mama sname naočnike, jih položi na knjigo in se vprašujoče zazre v Anko. Za trenutek molčita obe. Anki trepetajo roke, toda njen obraz je čisto miren.

«Otroka bom imela, mama.» Preprosto in vsakdanje je izzvenelo to njeno priznanje.

V kuhinji je iznova zavladala tišina. Niti zvoka ni bilo čuti. Samo na okna je še vedno rahlo in enakomerno potrkaval dež.

Počasi dvigne Anka pogled k materi. Ko zagleda njene široko odprte, negibne oči sredi negibnega obraza, na katerem samo rahlo priprte ustnice komaj vidno trepetajo, jo nekaj z vso silo stisne v grlu. Zajokala bi in kriknila. Toda iz njenega grla ni glasu.

Mahoma mama povese pogled, vstane in, ne da bi rekla eno samo besedo, počasi odide v svojo sobo.

Dnevi potekajo. Anka in mama živita kakor po navadi. Samo malo tišji sta postali. Mama nikoli niti

z besedico ne omeni otroka, ki ga Anka pričakuje. Toda Anka dobro čuti, kako jo včasih spremljajo materini pogledi. Ti pogledi so tako čudni... Anki bi bili včasih ljubši udarci od teh pogledov...

Nešetokrat se Anka spominja dni, ko je njena v bližnjem mestu poročena sestra pričakovala otroka. S kolikšno radostjo je takrat mama sprejela to vest in kako živahno se je vedno zanimala za njegov prihod. Zdaj pa, ko ona, Anka, pričakuje, zdaj...

Kaj ni žena kakor vsaka druga? Kaj nima istih pravic? ... Samo zato ne, ker ni poročena in ker je nekemu v ljubezni dala vse, kar more dati ženska, ki ljubi? Kaj ni s tem, da prevzema nase vso težo odgovornosti za svojega otroka sama, čisto sama, morda več vredna kakor tiste, ki si to odgovornost za svojega otroka dele z drugimi? Ali ni... Včasih bi Anka kričala in bila, bila v materin od zatajevanega trpljenja negibni obraz, bila bi v obraz vsem, vsem tistim ljudem, ki jih srečava in se nekateri malo začudeno, drugi posmehljivo ozirajo po njej. Udarila bi in kričala, kričala...

*

«Zdaj bi že morala kaj pripraviti. Čas je...»

Samo to ji je rekla mama. Mirno in preprosto. Anka ve, kaj misli mama s tem «pripraviti» in se smehlja. Bilo je prvokrat, da ji je mama omenila otroka. V tem prvem in edinem stavku je bila tiha skrb za otroka, za njenega otroka. Vendar je nekje nekdo, ki mu ni vseeno, kako bo z njenim otrokom, ko se bo rodil! Ni mu vseeno... In ta nekdo ni tisti, ki bi bil prvi za njo dolžan skrbeti zanj, ta nekdo ni otrokov oče..., ta nekdo je njena mati.

Anka se smehlja... Zdaj bi rada stopila k svoji materi, rada bi ji za to njeno skrb rekla toplo in pomirjujočo besedo, rekla bi ji... sama ne ve kaj... samo da bi se materin obraz po vseh teh dolgih tednih enkrat samkrat zopet zjasnil in bi se njene oči nasmehnile kakor nekdanj... Toda nič ne reče. Samo z roko gre božajoče preko makovega cveta...

*

Tiho odpre Anka vrata. Nad košarico pod oknom se sklanja mati. V levici ji trepetaj svečka, z desnico pa rahlo boža otrokova vdrtta lička.

«Ne, naš mali», mu tiho prigovarja. «Zdaj res ni treba, da greš od nas... Zdaj ni treba... naš mali revček.»

Preko lic ji polze solze.

«Saj si tako naš... tako ves naš...» In iznova ga boža po ličkih.

Mahoma utihne in trdo postavi svečko na okensko polico. Potem se negibno zagleda v otrokov obraz.

Anka ve... Zdaj je konec... Ne da bi zajokala, stopi po prstih do košarice in se zazre v svojega mrtvega otroka. Na njegovem mrtvem obrazu trepetaj sredi belega dne komaj viden odsev prižgane svečke.

Ko se Anka ozre v materin obraz, preko katerega še vedno polze solze, ve samo eno, — da je njen edini otrok mrtev in da sredi vse te groze ni čisto sama.

dalmatinske. bajke

2. Vile.

epo je Krunsko polje. Objeto od borov, mirt, cipres in oljk leži na visoki planoti samotnega otoka. Iz rdeče, krhke zemlje poganjajo zelene bilke; ko sonce zahaja, se sveti rosa na njih. In iz rose se dvigajo tanke meglice, tanki pajčolani, v katere se zavijajo vile, s katerimi plešejo vile. Vile plešejo na Krunskem polju. Matere pripovedujejo deci o njih, starčki pripovedujejo mladini. A kdo je tako srečen, da je videl plesati vile?

Pastir Jure je pasel mezge in ovce na planini. Mračilo se je že, ko se je vračal domov. Počasi in zamišljen je stopal Jure s svojo čredo po znanih stezah in mislil samo na to, da mora preskrbeti še krme za svoje živali. Kar si je zaslepljen z roko zakril oči: svit mesečine se je zaiskril izza oblaka — ne, ni bil svit mesečine, bil je svit belih pajčolanov, bil je svit belih vilinskih teles. Vile so plesale na Krunskem polju.

Obstal je Jure in gledal, skoraj je pozabil dihati. Vile so ga ugledale, a se niso razvezile. Ne, še razveselile so se ga: «Pastir Jure,» so ga zaprosile, «pastir Jure, daj, zasviraj nam na piščalko! Dobro te bomo plačale in tudi krmo ti bomo pripravile, da ti ne bo čreda gladovala. Zasviraj, Jure!»

In pastir Jure je ubogal. Okorno je sedel na kamen, izvlekel piščalko iz malhe in pričel svirati. Lepo je piskal in še lepše so zaplesale vile. Raj se je vrstil za

rajem, pastirju so že okoreli prsti. Zarja se je delala, ko so nehale. In kar naenkrat so izginile.

Jure se je zdrznil. Ni vedel, ali je sanjal ali bedel, oči so ga ščemele in glava mu je bila težka. Pogledal je okoli sebe: ovčke so mirno ležale v rosnih travah, poleg njega je stal mezeg. Težko je nosil tovor.

Pastir se je pretegnil. Zaspan je bil in nevoljen, ker je mislil, da so ga vile opeharile za obljubljeno plačilo. Jezno je pognal čredo proti dolini.

Mezeg je stopal za njim. Težko je nosil, opotekal se je in kmalu je bil ves moker. Bili so že na pol pota, ko je Jure živali strgal tovor s hrbta: «Če mi že niste dale plačila, pa tudi vaše trave ne potrebujem!» In izpraznil je vreče na tla.

Doma je spustil živali v stajo in se tudi sam kar poleg njih zleknil v steljo. Globoko je zaspal.

Sonce je stalo že visoko na nebu, ko si je Jure mel zaspane oči. Široko jih je odprl, ko se je sončni žarek zaiskril na koščku zlata, ki je žarel ob prazni vreči. Jure je zastokal, se bil po glavi, si pulil lasce in jokal, da je zavrgel tovor, ki so mu ga bile dale vile. Kakor blazen je preiskal vso pot do planine, a zaman. Vendar ni obupal. Mislil si je: «Če sem bil enkrat neumen, drugič ne bom.» Sreča pride, kadar hoče. Vsak dan ni praznik.

Pod noč je hotel biti modrejši. Brž ko se je zmračilo, je vzel svojo piščalko in odhitel na planino. Na Krunsko polje. Vile pa, jezne, da je zavrgel njihov dar, so poslale strašno nevihto. Dež ga je bičal, blisk ga je slepil in toča mu je izbila oči. Tavajoč v viharju, je padel v globok prepad, kjer je žalostno poginil. Nihče več ga ni videl.

Pozdravljena knjiga!

Vselej, kadar si knjigo kupim ali jo pa dobim za nagrado ali v dar, sem srečna. Saj mi je knjiga najboljša prijateljica, ostane vedno ista, vedno enako lepa, vedno ljubezniva, ni nikoli muhasta, nikoli sitna. Knjiga je večna lepotica, ki ji življenjske tegobe nikoli ne vrežejo gub v obraz. Črke, ki jih postavi tiskar, bodo ostale, ko bo od nas le še prah in pepel. Zato čitaj, le čitaj in se zaupaj knjigi kot najvdanejši, najvztrajnejši prijateljici.

In zakaj prav za prav čitamo? Toliko je nagibov in vzrokov, zakaj segamo po knjigi. Zabava je predvsem najprimernejši povod. Poučujemo se lahko tudi s časniki, ampak najmočnejše je pač hrepenenje po lepoti in poeziji, ki jo iščemo v knjigi, da se odtrgamo od življenjskih tegob in živimo s pisateljem usodo njegovih junakov, da gremo z njim v tuje dežele, v nova mesta itd. Mnogo knjig se je že napisalo o knjigah in o umetnosti čitanja, ki je toliko kakor umetnost življenja. Knjige so najzrelejši plodovi človeškega duha, ki ne podlegajo času in pokvari. Čitanje se bo večno štelo med najvišje človeške radosti, zakaj samo ono more iz človeka napraviti višjega in boljšega človeka.

Kdor ljubi knjigo, mu ni bilo še nikoli dolgčas, in še nikomur ni bilo žal, da je rad čital.

B.

BOŽIČNICO

so priredili

Dvorana se lesketa v nešteti lučih. Cela smreka stoji spredaj, posuta z belim prahom, preprežena s srebrnimi in zlatimi nitkami in trakovi. Sto rdečih, belih, rumenih in zelenih svečk je pritrjenih na veje. Pod svečkami vise rakete. Pod drevesom je pa cela grmada darov. Okrog njih so položeni majhni rdeči zavitki. V vsakem je nekaj bonbonov, ena smokva in kos čokolade.

V kotu ob steni stoji klavir in stojala za note. Ob stenah so postavljeni stoli. Tudi spredaj, na vsaki strani drevesa, stoje stoli. Na teh sede bogate, lepo oblečene gospe. Na stolih ob stenah pa sede starši otrok, matere in očetje, v svojih ubogih, leta in leta nošenih zimskih oblekah.

Luči gorijo. Otroci — čez dve sto jih je v dvorani — stoje v vrsti in strmijo v smreko. Spredaj tekajo gospe, se dogovarjajo, kličejo, urejajo. Pevci se zbirajo pred klavirjem.

«Ugasite zdaj! Ugasite!»

Lepa, mlada gospodična udarja na klavir. Luči ugašajo — nazadnje gori samo še ena, sredi stropa — bleščeča svetloba se izpreminja v rdečkasto. In v tej motni rdečkasti svetlobi zagori naenkrat vseh sto lučk na drevesu. Prižigajo se rakete, se utrinjajo v srebrnem plamenu in iskre pršijo na vse strani. Pevci pojejo ubrano, tiho, potem vse glasneje:

«Sveta noč...»

Gospe dvigajo glave in se smehljajo. Žene in možje iz predmestij sede nepremično in z žalostnimi, svetlimi očmi zro na drevesce. Njih zgarane roke počivajo na krilih, na zgubanih licih se riše trpljenje. Oči se jim vlažno lesketajo. Iz kota ob vratih je uprt v drevo mračen pogled; izraz sestradanega obraza je trd, roke so stisnjene v pesti. Morda tam za visokim, nagubanim čelom vrta črv — morda se tam poraja mračno vprašanje: «Zakaj sem jaz izobčen iz zemljanskega paradiža?»

Tudi otroci pojejo. Oblečeni so v svoje ponošene vsakdanje obleke, zdaj oprane in na novo pokrpane.

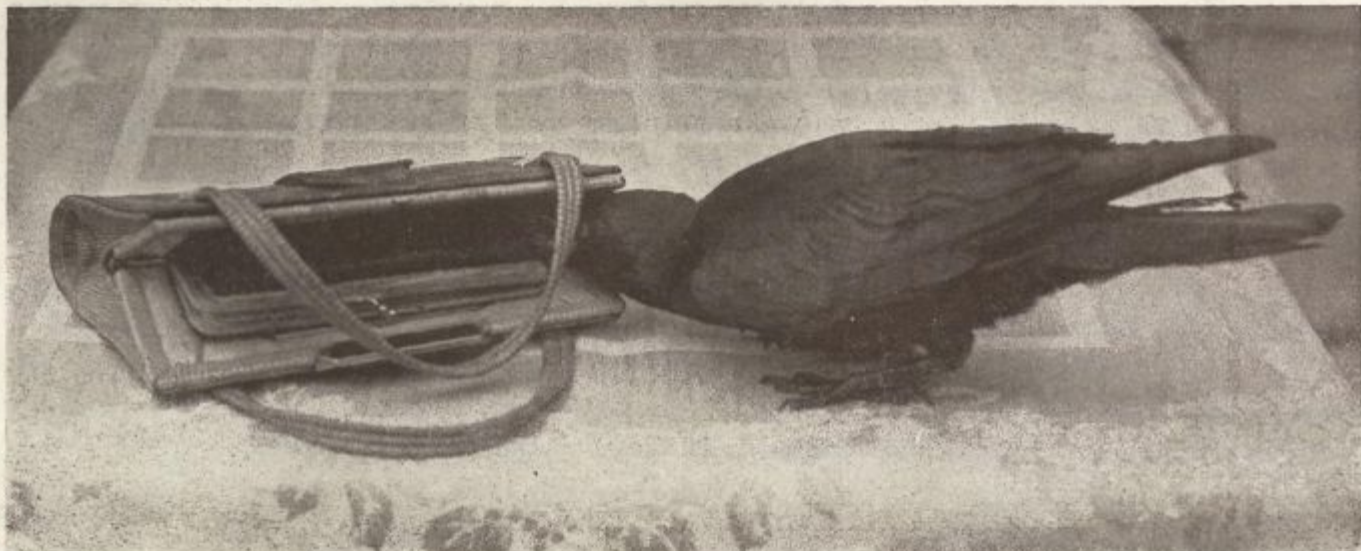
Drobna deklica se stiska k materi, ki sedi tam, z rumenimi pegami pod očmi in obilnim životom. Morda bo že čez dober mesec zacvilil v baraki nov glas, droben glas v mrzli zimski dan, v žalostno, ničvredno življenje te barake.

Pevci so utihnili. S prvega sedeža vstaja gospa, na roki se ji blesti zapestnica. Govorila bo. Gleda po otrocih, z ljubeznivim nasmeškom pregleduje vrsto drobnih telesc, ki z velikimi, svetlimi očmi strme vanjo. Govori jim. Dolgo govori, včasih pogleda na listič, ki ga drži v lepi roki. Govori jim o težavah, s katerimi so odlične gospe pobirale darove zanje, da bi jim pripravile majhno veselje na ta dan, ki se ga veseli sleherni človeško srce. Niso povsod radi dajali in gospe so se morale truditi, da so omehčale srca ljudi. Govori jim, da morajo biti iz dna srca hvaležni vsem tem damam, s hvaležnostjo naj se jih spominjajo sleherni dan v svojih malih molitvah in v šoli s tem, da se bodo pridno učili. Malo je dobrega in lepega na svetu, dragi otroci...

Otroške oči prestrašeno gledajo v gospo, ki se ji je obraz izresnil, oči so ji postale stroge in besede o hvaležnosti trde. Očetje in matere se ponižno smehljajo. Luči na smreki gorijo. Zvoki klavirja trkajo na srca.

Potem je v dvorani tišina. Zdaj zopet gorijo vse luči; preveč svetlobe je, preveč jasno se vidi trpljenje na obrazih mož in žen iz predmestij.

Gospa, ki je prej govorila, deli zdaj darila. Plaho prihajajo otroci prav pod drevesce. A tam zadaj, ob steni, čakajo matere in očetje. V zavitkih so nogavice, blago za obleko, za perilo, čevlji. Oči otrok in staršev se vlažno svetijo. Ko so darila razdeljena, pijejo čaj. Pijejo ga tu zadaj, ob vratih, a tam spredaj, tik pod drevescem, ga pijejo gospe in gospodje. Na mizah imajo pecivo, meso, bonbone. Tudi tem iz predmestja so prinesli na krožniku na tanke kose narezane salame in žemlje. Zgarane, žuljave roke se plaho iztegajo za koščki salame. Mala, suha ženica vtika svoj delež v žep, da ga ponese otrokom. Njene oči žalostno gledajo preko miz, preko glav, nekam v ta čudni kaos vseh stvari na svetu, kakor bi nekomu rahlo očitala: «Vidiš, tega bi pa ne bil smel storiti...»

Mladostno-romantična obleka iz belega svilenega krepa z uvezenimi cvetnimi motivi iz leskeče se paillette. Obleko dopolnjuje kratka jopica, ki je všita v volane, prav tako kakor spodnji del široko zoončastega krila.

Žena, ki se ne dolgočasi

Med pogovorom me je prijatelj zaupno vprašal: «Povej mi, ali se tvoja žena tudi tako dolgočasi?»

«Moja žena? Kolikor jaz vem, ne!» sem mu odgovoril. «Kako ti je prišlo to na misel?»

«Ah,» je vzdihnil prijatelj, «moja žena mi neprestano toži, da ji je dolgčas. Jaz tega kar ne razumem. Saj ima vendar gospodinjstvo. Meni ni nikoli dolgčas. Ampak ženske bi se rade zmeraj zabavale, drugače niso srečne!»

«Mislim, da delaš ženskam krivico», sem dejal. «Mi moški imamo svoj poklic, in naj je še tako enoličen, nas vendar spravlja z drugimi ljudmi v stik in nam daje vsakovrstno razvedrilo. Toda zamisli se v položaj svoje žene! Dan za dnem pospravlja, pomiva, krpa itd.! Vedno ima okrog sebe samo iste štiri stene! In če hoče zvečer s teboj malo pokramljati, tiščiš bržkone nos v časopis in nečeš biti moten. Ni čuda, če potem žena toži, da ji je dolgčas. V resnici to ni dolgčas, ampak osamelost.»

«Toda ti vendar trdiš, da se tvoja žena ne dolgočasi in se torej tudi ne čuti osamela!»

«Seveda je tako. Ampak tako ni bilo vedno. Bil je čas, ko mi je tudi moja žena tožila: Dolgčas mi je! Nič nimam od življenja. Takrat sem pa stvar premislil in uvidel, da je to kolikor toliko res.»

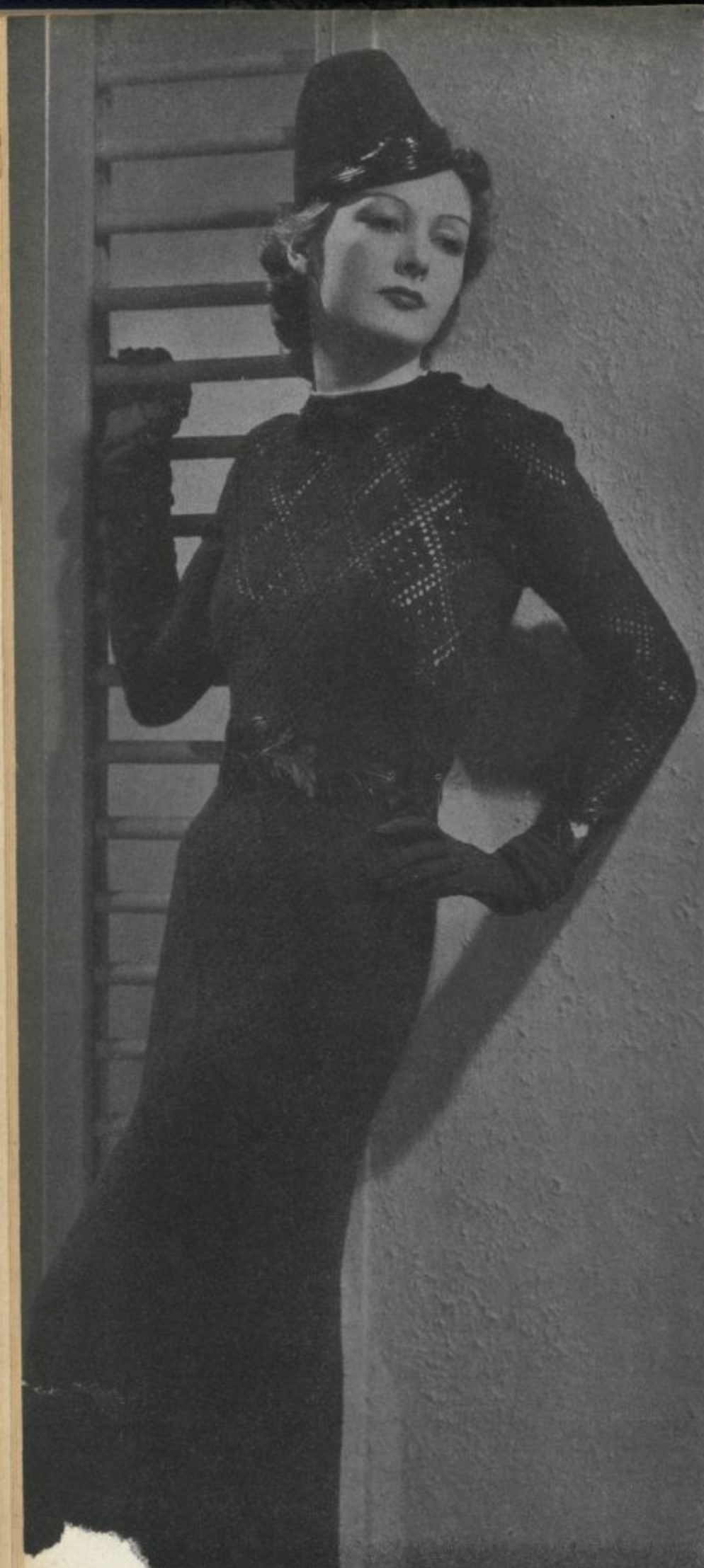
«Kaj si potem storil?» je vprašal prijatelj.

«Denarja kajpak nisem imel, da bi mogel svoji ženi privoščiti drage zabave. Domislil sem se, da bi bilo morda prav, ko bi ji to in ono čital iz časopisa, in tako sem ji budil zanimanje za dogodke javnega življenja s tem, da sva se o njih pogovarjala. Ali pa sem ji rekel: «Pojdi, Tončka, lepo se obleci, drevi pojdeva malo na izprehod po glavnih ulicah pa si bova ogledala ljudi in izložbe! Tu pa tam sva šla tudi v kino ali na čašo piva v gostilno. Čeprav to ni bilo pogosto, je vendar moja žena spoznala mojo dobro voljo. In glej, od tega je po mojih mislih največ odvisno. Naše žene morajo videti našo dobro voljo, da hočemo v njihovo res prav nič lahko življenje prinesiti malo razvedrila in izpremembe.»

«Morda je na tem nekaj resnice», pravi prijatelj. «Kaj misliš, ko bi naučil svojo ženo šah igrati? Že dolgo si je to želela, meni pa se ni nič kaj ljubilo. Ampak navsezadnje bi utegnilo biti čisto lepo, ko bi potem včasih igrala kako partijo.»

Potrkal sem prijatelja po rami. «Naj bo, kar hoče; pokaži ji svojo dobro voljo in videl boš, da ne bo žena nič več ozlovoljena in da ji ne bo več dolgčas!»

Ročno pletena večerna obleka iz rdečkasto-rjoličaste volne. Stilizirani listi iz žametne krake vratno izrezo, pas in pa zaplestje rokava.

Prvo ljubavno pismo

Mož za pisalno mizo se je nejevoljno obrnil, ko so se odprla vrata. «Kaj pa je spet?» je rekel ne preveč prijazno in pogledal nezaupno papirje v Marijini roki. Rahlega, prikritega nasmeška, ki se je igral komaj opazno okoli ustnic njegove žene, ni opazil.

«Oprosti, prosim, Ulrik, da te še motim ob tej uri, toda mislila sem, da je moja dolžnost, da ti odkrijem nekaj presenetljivega. Pomisli, najin fant Uli...»

«Kaj je pa spet napravil?» je povprašal mož in namrščil obrvi... «Ali je bral pustolovske romane namesto francoske slovnice, kaj?»

«Tudi jaz sem najprej mislila to», je rekla gospa Marija. «Ko sem proti svoji navadi prišla v njegovo sobo, sem opazila, da je hlastno nekaj skrtil in da je bil v veliki zadregi. Brez težav sem potem odkrila tole...»

Komaj je vrgel Ulrik pogled na rožasti kos papirja, ki ga je položila žena predenj, že je udarila njegova pest po mizi:

«Vraga, to je pa pravo ljubzensko pismo! No, fantu bom že pokazal!»

«No, no,» ga je mirila žena, «tega pač ne smeš jemati tako tragično. V teh letih...»

Toda Ulrik je njene besede preslišal. Polglasno je prebral vročo, prekipevačo ljubzensko izpoved, ki jo je spravil njegov sin na papir, potem pa se je zasmel, da je odmevalo od sten:

«Ali je mogoče? Takšno nezmiselnost, takšen prismojen krop piše moj sin! No, le počakaj, poba!»

«Seveda,» se je nasmehnila Marija, «tole, kar je Uli napisal, res ni preveč okusno. Pa vzlic temu! Pred davnim, davnim časom sem tudi jaz dobila pismo, ki se je glasilo skoraj prav tako kakor tole, pa sem ga bila vesela. Tako sem ga bila vesela, da sem ga spravila in da ga še zdaj preberem ob vsaki obletnici najine poroke...»

«Kako?» je dejal mož presenečeno. «Jaz naj bi bil kaj takšnega napisal?»

Gospa Marija je prikimala in se pogladila po laseh, ki so ji začeli na sencih že siveti.

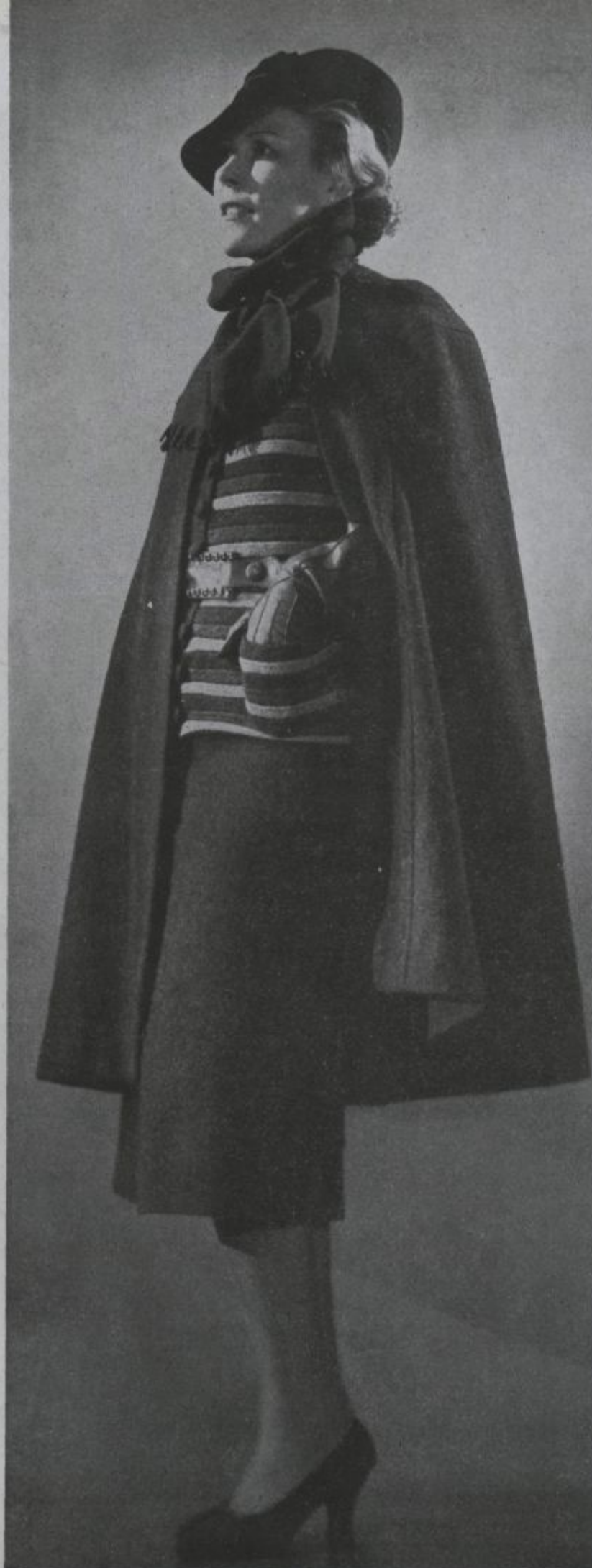
«Ko sem Uljevo pismo prebral, sem se takoj spomnil, da mi te besede niso tuje», je dejal mož. «Seveda, v teh letih...»

«Da, prvo tvoje pismo je bilo takšno, Ulrik. Naslednja pa tudi niso bila dosti boljša!»

Mož je pomolčal in se zastrmel v svetilko na mizi. «Prejle si rekla,» je nato

Apartna večerna obleka v strogo sportnem stilu. Sešita je iz lameja, ki je tkan kakor blago za moške obleke. Kroj je poudarjeno preprost. Za večerno obleko prav ne navadna sta velika žepa in pa veliki rever.

pripomnil, «da sta imeli moje in sino-vo pismo skoraj isto besedilo. Kako pa je fant dobil moje pismo v roke? Če že spravljaš takšna pisma, mislim, da bi morala nanje tudi paziti...»

«Tudi to ti lahko pojasnim», se je nasmehnila gospa Marija in položila na mizo knjigo z zelo pestrimi platnicami. «Veliki spisovnik za zaljubljen-ce» je bilo napisano na ovitku. Spodaj je bil naslikan Amor, ki se je zvi-to smehljaj in streljal s puščicami pro-ti velikemu, krvavo rdečemu srcu.

Nastal je dolg, zelo dolg molk.

«Veš, dekle moje,» je dejal Ulrik in vstal, «nocoj ne bom več delal. Ali bi sedla malo na balkon in se pogovarjala o starih časih? In tebi tudi prepustim, da se s sinom pogovoriš, kakor se ho-češ.»

Lep večer je bil, večer s smehom in šepetanjem. In kolikokrat sta rekla drug drugemu: «Ali se še spominjaš?» Ko je zlezel mesec nad drevje, ko so globoko v grmovju kvakale žabe in se je od nekod čula lepa pesem, je bilo skoraj prav tako kakor pred mnogimi leti...

*

«Samo zahvalil bi se ti rad, oče», je dejal nekaj dni nato sin. «Saj veš, za-radi tiste zgodbe s pismom... Takoj sem vedel, da me boš bolj razumel, kakor me je mati...»

IPUŠČA GA SAMIEGA...

Ni dolgo tega, kar sta se bila poro-čila. On je bil tih, nekoliko zamišljen, ona živahna.

Kadar je prišel proti večeru domov, se je vselej veselila, da bo za ves večer njen. Pripovedovala mu je o svojih ma-lih doživljajih, poiskala knjige, da jih bo brala z njim, določila izprehode, kdaj pojmeta v gledališče, na koncert in tako dalje.

On se je vselej rad vdal.

Toda včasih se je pa vendarle zgo-dilo, da se ji je zdelo, kakor da se mož nekako na tihem upira.

Premišljala je. Kaj bi le utegnilo to biti? Hipoma ji je bilo jasno. Kako to, da doslej ni na to mislila! Nikoli se ni menila za to, ali bi mu ne bilo morda tu pa tam ljubše, ako bi kako urico počival, namesto da gresta na izprehod.

Tako je začela ugibati njegove tihe želje. Preden mu je izrekla ta ali oni predlog, ga je pustila, da se je sam od-ločil. In glej: včasih je res kako urico počival, včasih je čital knjigo sam. In potem je prišel čisto sam od sebe in jo pogledal, kakor bi hotel reči: «Tako, zdaj pa spadava spet skupaj!»

In žena je spoznala, da ima mož tudi svoje nedolžne «konjičke». In za te ko-njičke ji je bil zmeraj hvaležen in se je vselej s tem večjo ljubeznijo vrnil k njej. B.

Komplet s čepico iz kostanjevorjavega blaga. Posebno učinkovit je resasti šal in pa rdeče-bež črtana kozaska jopica iz jerseja.

Bodi pripravljena!

«Kaj si vendar počela pozimi, ženska utrujenega obraza in polnih bokov?» bo vprašalo sonce zvedavo in začudeno, ko bo spomladi posvetilo na nas bolj od blizu. Takrat ne bo šlo na smeh tisti, ki je rada ponočevala, veliko kadila in še več jedla in ki ne bo začela že zdaj polagoma in previdno izpreminjati obraza in postave, da bo brez težave smuknila v novo spomladansko obleko in jo bo dobilo pomladansko sonce popolnoma pripravljeno.

Je torej skrajni čas, da zamenjamo slabi zrak v stanovanjih za gibanje na svežem zraku, da hodimo redno na izprehod in temu primerno negujemo kožo. Obrazu nič ne škodujejo razne vremenske neprilike, samo če ga primerno pripravimo. Mastno kožo je treba negovati z drugimi pomočki kakor suho. Mastno čistimo bolj s pomočki, ki vsebujejo alkohol, medtem ko moramo suho kožo, kadar jo zvečer očistimo, dobro natreti z mastno kremo, ali pa z mandeljnovidim ali drugim primernim oljem. Kožo namažemo z maščobo, jo s konci prstov lahko potolčemo in vsaj po dvakrat na teden podbradek na obe strani korenito zmasiramo. Za gubice in za odrpate luknjice vzamemo na pomoč prerezano limono. S tenko rezino odrgnemo ves obraz, gube seveda močneje, okoli oči bolj narahlo. Ko se limonov sok posuši, umijemo obraz z voljnim oljem. Limonov sok kožo dobro očisti in napne. Obraz je pa le tedaj lep, če je čisto brez vsakršne nesnage. Moderna kozmetika pozna celo vrsto dobrih in preizkušenih pomočkov. Dobro je, če se o pravem času posvetujemo s strokovnjakom in se uklonimo ne predragi očiščevalni proceduri. To ni grešna ničemurnost, ampak samo dokaz, da skrbimo zase in da se otepamo starosti.

K lepemu obrazu se poda tudi čedna postava. S plaščem se sicer zakrije tu pa tam večja obilnost, ki se pa še bolj očitno pokaže, ko ga odložimo. Dobro zdravilo ni stradanje in zauživanje dvomljivih preparatov, ampak veliko gibanja in preudarno urejena dietna hrana ali celo celi dietni tedni. Dobro se obnese:

zelenjavni ponedeljek (za kosilo juha, korenje ali druga zelenjava, jabolka in pomaranče, košček sira),

Brado in vrat vsaj dvakrat na teden temeljito zmasiramo s primerno kremo.

mesni torek (za kosilo belo meso ali perutnina, malo masla, solata, za večerjo čaj in ocvrte kruhove rezine),

jajčna sreda (za kosilo juha, dve trdo kuhani ali zakrknjeni jajci, 30 g kruha, jabolka, solata, ali pa druge lažje jajčne jedi),

mlečni četrtek (za zajtrk mleko, za kosilo mleko, kruh in sir, sadje, za večerjo spet mleko),

ribji petek (za kosilo riba s paradižnikovo omako, jabolka ali hruške),

sadna sobota (ta dan nič ne pijemo, jemo samo dosti sadja: pomaranče, banane in tudi sir).

Nega kozmetičarke je razmeroma draga. V vaše pomirjenje pa vam povemo, da z dobro voljo in vztrajnostjo tudi sami dosežete prav isti uspeh, in to z najmanjšimi stroški. Leve tri spodnje slike kažejo delo kozmetičarke, desne stranske slike pa osebno nego.

Naposled vas opozarjamo na knjigo «Kako naj se žena neguje», ki jo dobite za polovično ceno 15 din. Eva.

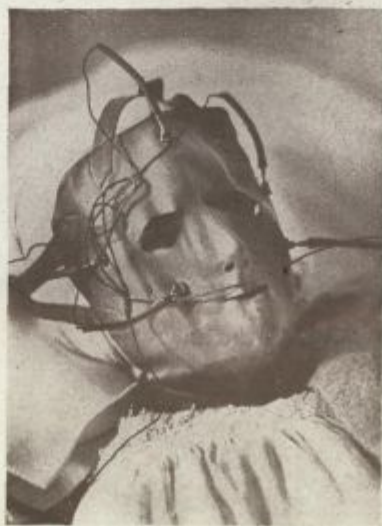
Z mehko krpo ali pa z vato in dobro čistilno vodo očistimo obraz vse nesnage.

Tako se gladi koža.

- Kosmetičarka nanaša na obraz tako zvano masko.

S hranilno masko natrti obraz pod električnim aparatom.

Če imate krčne žile, tedaj ovijte noge s primernim povojem.

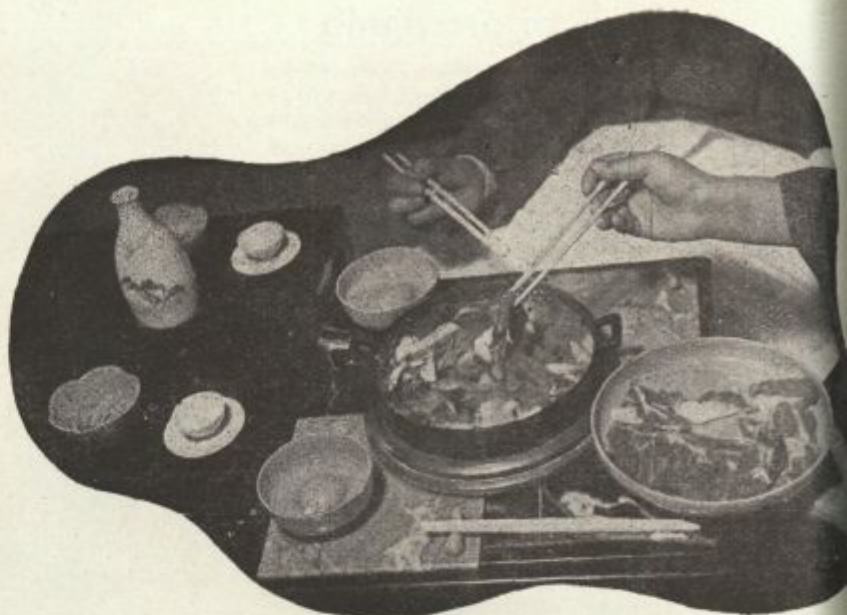
Jed kot estetični užitek

Nikjer na svetu ni jed tako estetična zadeva kakor na Japonskem. Stopite v katerokoli japonsko restavracijo, povsod vidite belo rogoznico, z barvastim lesom obložene stene in strop, v vdolbini visi slika žerjavov, ki jo je naslikal slaven slikar minulosti, pod njo je pa vaza, v kateri je skrbno urejen šopek cvetic. Pritajena, razpršena svetloba prodira skozi papir in steklo sten in ustvarja posebno razpoloženje. To je dvorana, ki bi bila bolj primerna za filozofska razglabljanja ali za gojitev lepote kakor pa za gastronomične užitke.

V japonski točilnici.

Na lakirano mizico pred vami prinaša dekle v svilenem kimonu celo vrsto črno in rdeče lakiranih skodelic, skodelic in krožnikov. Vse je tenko in nežno. Prva jed, japonski hors d'oeuvre, tako imenovani sašimi, so rožne in bele rezine surove ribe; njih nežne barve se odražajo od kristalne mreže steklenih krožnikov, ki naj vzbude iluzijo ledu. Toda malo je Evropejcev, ki bi lahko jedli surovo ribo, in še manj takšnih, ki bi lahko rekli, da jim je teknila. Obupani gost radovedno privzdigne pokrovko lakirane skodelice, v kateri se skriva druga jed. To je po navadi ribja juha, v kateri plava za okras nekoliko režnjev zelenjave. Nato prinesejo na mizo druge poslastice, umetniško razporejene v krasnih

Jed sukijaki se je kar iz kozice.

Japonska pojedina. Gostje jedo riž s paličkami iz majhnih skodelic.

posodicah. V njih je kuhana riba in različne zelenjave, posebno redkvice, vložene v solni raztopini ali pa v riževem vinu.

Glavna jed je riž, ki ga zajema strežnica iz čebrička. Druge jedi so zgolj prigrizki, ki vzbujajo tek. Zanimivo je gledati Japonce, kako spretno in hitro jedo riž s paličkami. Prav tako hitro pa praznijo tudi male skodelice s toplim riževim vinom, ki ima tak okus kakor naša slaba žitna kava. Tako in podobno kosilo dobite v razkošnih restavracijah, kjer je večji užitek gledati kakor jesti. Zakaj če se hočete najesti, morate vzeti s seboj precejšnjo zalogo konervo in si tako dopolniti prijetno s koristnim. V družini pa gledajo bolj na to, da je dosti riža in manj prigrizkov, sicer so pa jedi pripravljene prav tako. Preprosta služkinja ima prav takšno jedilno orodje in posodje in prav takšno elegantno mizo kakor njena gospodinja. Morda je iz manj dragega materiala ter ima namesto paličk iz slonovine samo lesene.

Če vas kdaj povabi vaš japonski prijatelj k sebi na čaj, mu recite, da nečete sedeti v njegovi evropski sobi in piti angleški čaj, ampak, da bi radi pili čaj po japonsko. Seveda vas ne sme motiti, če si boste morali sezuti čevlje, da ne pomazete rogoznice, in če boste morali sedeti na tleh na blazini ter jesti s paličkami. Zato boste pa spoznali, kaj Japonec je pri svojem zelenem nesladkanem čaju. Najprej vam ponudijo obložene kruhke, ki jim pravijo suši. To so iz

Kosilo v domu bogate japonske družine.

mrzlega riža napravljeni cmoki, v katerih so koščki rib, zaviti v bambusove liste ali pa v svilen papir in prelepljeni s pesmicami o oblakih, ki plovejo nad morjem, ali pa o sončnem vzhodu. Trenutek lahko premišljujete vsebino pesmice, ki ima le nekaj vrstic. Ko pa pokusite kruhke, ugotovite, da je obložen evropski kruhek vendarle boljši, čeprav na njem ni pesmice. Potem pridejo razne vrste sladkarij v tako lepih in nenavadnih barvah, kakršne dobite samo na Japonskem. Škrlatnordeča, jadasto zelena, zelena, vijoličasta, osnova je pa iz fižolove gmote, ki se prijema jezika in je slajša kakor otroška mlečna kaša. Edino, kar je še količkaj užitno, so riževi oblaki, v katere so vtisnjeni znaki, reki, slike gejš in podobno.

Vendar imajo tudi na Japonskem jedi, ki zadovoljijo gastronomični užitek Evropejca. To sta sukijaki in tempura. Sukijaki je najholjša govedina, narezana na majhne koščke

Tudi večerja gejš je majhen estetičen obred.

in dušena v električni ponvi ali pa na lesnem oglju na mizici pred vami. Njej je primešan sladkor, fižolova voda, gobe in nekakšni poganjki, ki so podobni krompirjevim kalem. Vsakdo si zajema iz ponve, kar mu diši, in pomaka v skledico, v kateri je surovo jajce, ter zaliva z riževim vinom. So pa tudi posebne restavracije za sukijake iz divjih rac. Na podoben način pripravljajo tempuro, to so po navadi majhne rakovice, povaljane v moki in jajcu. Najboljše so v takšni restavraciji, kjer sede gostje v polkrogu okoli zajetnega kuharja, ki daje dušene koščke jegulj, rakov in rakovic gostom kar iz ponve na krožnik.

V takšnih restavracijah stane večerja ali predjužnik za dve osebi najmanj 80 do 100 dinarjev, kar je precej, saj je v Tokiju vse polno restavracij, kjer je človek lahko že za 7 dinarjev nekakšno mešanico iz mednarodne kuhinje. Seveda nimajo ondi jedi nič skupnega z japonsko kuhinjo. V njih kosilo in večerja nista umetnost, ampak neslovesno opravilo, ki ga vsakdo opravi čim hitreje, kakor v naših avtomatih.

V japonski gospodinjski šoli.

Kako postrežejo Japonci gosta.

Moderen bar v Tokiju.

Ali ste nadarjeni za srečo?

Ne glejte naprej, ampak samo razpredelnico pod tem odstavkom. Vestno odgovorite na posamezna vprašanja in odgovore ocenite z ustrežajočimi številkami, ki so napisane na koncu vsakega vprašanja.

1. Kako mislite? Ali ste od življenja dobili več, kakor pa ste zaslužili? (Če morate odgovoriti z «da», *ostavite v kolono ob strani število 20, če je vaš odgovor «ne», pa samo 2.*

2. Ali imate kakšne resne muhe in strasti? Na primer igranje na kakšno glasbilo, zbiranje, vrtarjenje, dobro fotografiranje, šivanje ali kaj podobnega? *Da 18, ne 5*

3. Ali si kdaj želite, da bi začeli svoje življenje ob kakšnem času, ki je že pretekel, da bi pa pri tem vedeli to, kar dandanes veste? *Da 4, ne 16*

4. Ali se vas takrat, ko gledate delo kakšnega poklicnega tovariša (ali — pri ženah — obleke, pričeske, ročna dela itd. drugih žena), loti želja, da bi kaj posegli vmes ali kritizirali? *Da 4, ne 20*

5. Na kratko presodite ljudi, ki jih dobro poznate. Ali vam je večina izmed njih nesimpatična? *Da 4, ne 15*

6. Ali izgubite tek, če se nad kom jezite? *Da 1, ne 19*

7. Ali potrebujete posej družbo, da se dobro počutite? *Da 6, ne 12*

8. Ali skrbno pazite, da vam kdo drug ne prevzame dela ali da ne posega v vaš krog dela? *Da 2, ne 16*

9. Ali rečete ali mislite kdaj, ko vam gre kaj narobe: «Kaj takega se lahko samo meni primeri!» Ali kaj podobnega? *Da 3, ne 15*

10. Ali lahko najdete po sporu s kakšnim človekom spravno besedo, čeprav je pravica na vaši strani? *Da 18, ne 2*

11. Ali ste v glavnem zadovoljni z uspehi v svojem življenju? *Da 18, ne 2*

12. Ali mislite zjutraj, ko se prebudite, pogosto na resnost življenja, na težave, ki jih utegnete spet danes imeti, na neprijetne naloge ali na reči, ki se vam bodo najbrže ponesrečile? *Da 2, ne 17*

13. Ali vas potlači to, da zna kdo drug kakšno reč bolje kakor vi? *Da 3, ne 14*

14. Ali se pogosto njamete pri upanju na kakšno posebno srečo (loterijski dobitek, povišanje zaradi kakšnega komaj mogočega slučaja ali druge čudežne sanje), ki bi iz temelja izpremenila vašo usodo? *Da 4, ne 15*

15. Ali vas tolaži to, da je zadela še koga drugega ista nesreča, ista bolezen ali ista smola, kakor vas? *Da 5, ne 18*

16. Ali se vas takrat, ko se vam prav dobro godi, ali pa vsaj kaj nepričakovanega posreči, loti občutek, da mora zd. j iznenada oriti nekaj neprijetnega in hudega? *Da 6, ne 14*

17. Ali vas veseli, če brskate po zasebnem življenju drugih ljudi in potem govorite o tem z drugimi? *Da 6, ne 20*

18. Ali vas moti, če opazite ali zveste, da govori kdo za vašim hrbtom o vas? *Da 4, ne 16*

19. Ali se vam kdaj zdi, da vas ljudje zapostavljajo ali izrabljajo, pa naj bo že v poslovnem ali družinskem življenju? *Da 3, ne 17*

20. Ali ste nevoščljivi, če vidite, da je napredoval ali doživel posebno srečo kakšen vaš vrstnik, čeprav ste morda sposobnejši od njega? *Da 1, ne 19*

Vsota števil vseh odgovorov

Ta vsota deljena z 20

Število, ki ste ga dobili, primerjajte s pojasnili v nadaljevanju tega članka!

Naša razpredelnica z vprašanji vam bo nekaj pojasnila: da je sreča odvisna manj od stvari samih kakor pa od stališča, ki ga do njih zavzamemo. Morda vas bodo naša vprašanja tudi opozorila na razne slabe posebnosti, ki bi jih lahko odpravili ali pa vsaj omilili. Kajti kdor odpre oči za lastno vnanost, jih odpre tudi za tisoč možnosti sreče, ki jih prinaša vsakdanjost in ki se hvaležno razodenejo vsakomur, kdor se pred njimi ne zaklepa.

Odgovoriti je treba na vsako vprašanje!

Odgovori naj bodo odkriti in pošteni! Kakor smo že omenili, je treba zmerom vstaviti v razpredelnico ustrežajoče število za pozitiven ali negativen odgovor. Kjer se ne morete prav odločiti, seštejte obe števili in vstavite v razpredelnico polovico vsote. Ko ste odgovorili na vsa vprašanja, seštejte številke in vsoto razdelite z 20. Tako dobljeno število je merilo vaše nadarjenosti za srečo.

Kaj pomeni končno število?

Kdor ne doseže vsaj števila 9, ni srečen človek. Najbrže trpi za lastnostmi, ki iz življenja ne delajo raja. Prevelika občutljivost, trma, klepetavost, nevoščljivost, občutki manjvrednosti utegnejo biti vzroki, ki grene njemu (in drugim) življenje in mu jemljejo dušni mir.

Nad devetico pa se že začneja solnce, prava umerjenost, pravo stališče do življenja in pravo gledanje nanj.

Čim bolj se približate številki 16, tem jasneje vam žare zvezde zadovoljnosti, miru in življenjske sreče.

Vsi ljudje hočejo biti srečni in pričakujejo od življenja nepretrgano verigo veselja. Vsak človek pa se mora sprijazniti s tem, da življenje ni takšna veriga. Čim prej in čim bolj se s tem sprijazni, tolikanj srečnejši je.

Tri različne poti poznamo, da se spoprimeemo z muhavostjo vsakdanjosti: da zatajujemo prijetne strani življenja in iščemo zadovoljnost rajši v spoznanju, da bi bilo najbolje, če bi šlo vse, kar je, k vragu; da se spustimo na sedanjo

pot, na pot otopele resnosti, ki sprejme vsak dogodek z enakim, nič govorečim obrazom; in naposled tretji način, da iščemo v življenju lepe strani, s senčnimi pa se pač sprijaznimo, ker se moramo.

Prvo pot iščejo tisti, ki jih imenujemo črnoglede, kverulante ali pesimiste. Drugo tisti, ki so v svoji duši slepi za vsako barvo, za vsako lepoto, ki so jim edino veselje na svetu nevoščljivost, trma, opravljanje in ki jim po lastni krivdi poteka življenje mrtvo in prazno kakor kaznjencem na galejah. Najlepšo pot pa si izberejo tisti, ki se vesele življenja, dokler lučka gori, ki ne jemljejo ničesar preveč tragično, ki so nadarjeni za življenjsko srečo in ki najdejo zadovoljnost tudi v skromnosti in v majhnih razmerah. «Eukolos» in «dyskolos», v te dve vrsti so delili stari Grki ljudi. Eukolos je bil tisti, ki se je hitro zadovoljil za mizo življenja, dyskolos pa tisti, ki mu zmerom ni bila kakšna reč všeč. Brez občutka sreče so pa prav za prav samo tisti, ki so si izbrali drugo pot, kajti pesimist je vselej vsaj z nečim zadovoljen: z ugotovitvijo, da je vedel, da se bo to ali ono slabo izteklo, torej z zavestjo, da zna ostro gledati ničevnost in muhavost vsega, kar je, na zemlji.

Pravijo, da mora biti človek za srečo nadarjen. Kdor ni, sreče ne more doseči. Toda mi vam povemo, da se te nadarjenosti človek tudi lahko nauči. V vsakem človeku spi, samo zbuditi in razviti jo je treba. Samo enega temeljnega zakona se mora zavedati vsak «učenec sreče», ki hoče postati njen kovač: da se je nezmislno poditi za užitki, ki jih ne moremo doseči. Prav tako je nezmislno, če se često predamo užitkom, ki se nam ponujajo. «Vzdržnost je užitek pri stvareh, ki jih ne dobimo», je najpametnejši izrek slavnega nemškega humorista, slikarja in filozofa Wilhelma Buscha — ne smejte se! Busch je bil velik filozof, skoraj s Chaplinom bi se lahko meril! — in če drugače ne gre, je bolje, da se nam zdi grozdlje prekislo, kakor pa da bi za njim žalovali. Drugi recept je dal Goethe, ki cenil kot najsrečnejšega tistega človeka, ki «zna občutiti tujo zaslugo in se veseli sočlovekovega uživanja, kakor bi bilo njegovo». Saj res ne more nič več vzeti sreče tistemu, ki zna ceniti delo svojega tekmeča in se veseli brez nevoščljivosti veselja in sreče drugih ljudi.

Občutek sreče ni brezpogojno vezan z denarjem, se glasi naslednje pravilo v slovnici sreče. Čudno, kako so pogosto podobni otroci in mogočniki: če vidijo otroci igračo, s katero se veselo igrajo drugi otroci, bi jo tudi oni radi imeli, da bi bili prav tako veseli. Z mogočniki na svetu ni nič drugače. Samo to pozabljajo, da jim manjka nečesa, česar imajo otroci v obilici: notranje sreče, ki je otrokom že prirojena in samo udari na dan pri igranju, ne da bi jo bilo treba šele buditi.

Ali se spomnite mogočnega kralja v Schillerjevi pesmi, ki veli s čudnim poudarkom prijatelju: «Priznaj mi, da sem srečen!» Pa mu prijatelj dvoumno odgovori: «Tvoja sreča je danes dobre volje», in malo potem ga je «groza pred nevoščljivostjo bogov». Nasprotje med nepreračunljivo srečo in srečo, ki ni vezana na imetje in moč, bo tu dobro videl vsakdo, kdor zna med vrstami brati. Sreče ne smemo meriti po številu tisočakov v banki, po lepoti žene in po uspehih v podjetju ali v službi. Navadno mislimo na histerijo ali prazne besede, če kakšen bogatin preklinja svojo usodo in svoje bogastvo. Šele nedavno smo brali jeremijado belgijskega tvorničarja barona Empaina, ki se je bridko pritoževal nad svojima dvema milijardama. «Najlepši čas mojega življenja je bil takrat,» je dejal, «ko sem moral kot skromen uradnik v banki živeti z 200 franki na mesec. Takrat sem se bil sprl s svojim očetom. Škoda — samo eno leto sem živel v miru s svetom in svet me je pustil v miru!» Čisto mu ne bomo verjeli, ker smo prepričani, da bi šel lahko za bančnega uradnika še zdaj. Vendar pa je tudi v teh vzdihih nekaj resnične življenjske izkušnje.

Eden velikih duhov W. Humboldt pa je napisal pred koncem življenja o skrivnosti sreče:

«Srečen biti in se čutiti na duši in na zunaj srečnega, je dar usode in ne more priti od zunaj, od drugih. Moramo si ga vselej sami priboriti, če hočemo, da bo ostal stalen. To pa je tudi naša edina tolažba, da si ga zmerom lahko priborimo...»

Vzgoja in vzgajanje samega sebe — starši in otroci

Stari pregovor «Spoznavaj samega sebe je najboljša pot k poboljšanju» še zmerom ni izgubil svoje cene. In tudi Goethe je nekoč rekel: «Največja sreča zemeljskih otrok je le osebnost.» Ta izrek in njegova izpolnitev bi morala biti namen vsakega človeka. Toda v življenju se pogosto zgodi, da se moramo obupani vpraševati, ali imamo v sebi pravo snov, iz katere bi lahko razvili to, kar se imenuje osebnost. Pri tem pa pogosto nekaj pozabimo: da prinese vsakdo že s seboj na svet bolj ali manj razvito osnovo, iz katere more ustvariti potem svojo osebnost. To osnovo je treba samo s pomočjo vzgoje zbuditi in okrepiti. To je potrebno, ker je znano, da se mora na svetu uveljaviti samo tisti človek, ki je resnična osebnost, ki zna torej nekako učinkovati na druge ljudi. Tak učinek lahko dosežemo z vajo.

Če je na primer kdo nadarjen za jezike, naj se ne zadovolji s tem, da se dobro nauči enega, ampak naj se loti tudi drugih. Ko jih bo znal več, bo kmalu videl, da ga gledajo kot nekaj posebnega. Postal je osebnost. In tako je na vseh področjih. Za kaj velikega ali majhnega je vsakdo nadarjen. V svoji panogi naj izkuša doseči čim večjo popolnost, če že viška ne zmora, pa bo imel tudi sicer v življenju up za večje uspehe.

Američan Henry C. Linck, ki velja v svojo domovini za velikega psihologa, je izdelal poseben sistem, da bi dognal posebna nagnjenja in nadarjenost vsakega človeka. Vsakemu je zastavil 200 vprašanj, na katera je moral odgovoriti v 20 minutah. Linck je delal poizkuse štiri leta in je v tej dobi izprašal okoli 2000 dijakov.

Otroci, ki so morali delati, da so lahko živeli, so se po Linckovih izkušnjah bolje odrezali kakor otroci, ki so jih od doma dolgo podpirali. Gospodarska neodvisnost in samostojnost sta najvažnejša pogoja za dosego lastne osebnosti. Otroci, ki so jih starši zgodaj prisilili, da so morali skrbeti sami zase, razvijejo svojo osebnost prej in bolje kakor pa tisti, s katerimi ravnaajo starši še ob polnoletnosti kakor z dojenčki. Nasprotno pa ima tudi zanemarjanje otrok, ki ga pogosto opazimo pri starših, zelo slabe posledice.

Otroci morajo imeti priložnost, da si pridobe zaupanje vase in da znajo delati «na lasten račun in nevarnost». Matere, ki se tega zavedajo in znajo tudi ob pravem času pomagati, precej olajšajo otrokom njih nalogo.

Zelo potrebno je, da se otrok nauči tudi pokornosti. In ker pravi pregovor, da se zgodaj ukrivi, kar misli postati krivo, ni nikoli preveč zgodaj za začetek vzgajanja.

brč.

ZOBČASTA TVEZ _____ JE SPET _____ V MODI _____

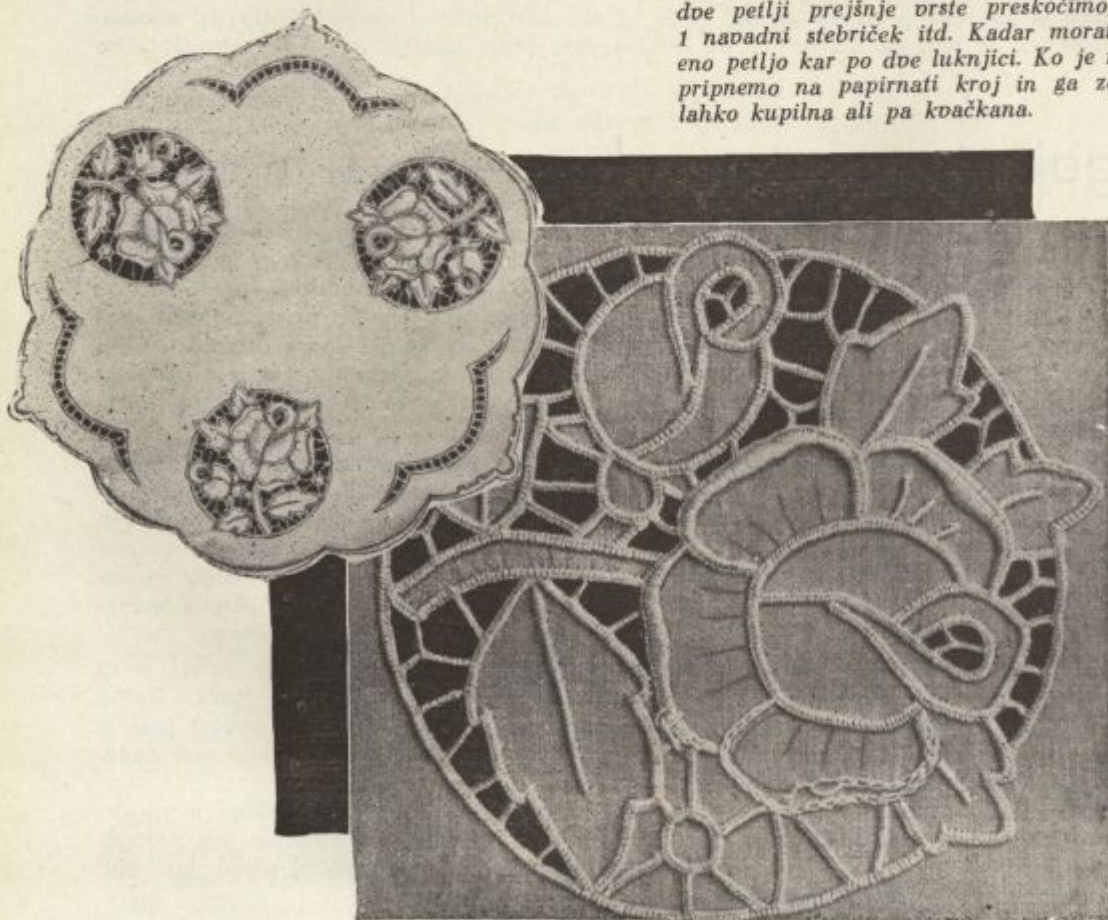
Del kvačkanega ovratnika

Takle nežen, mrežasto kvačkan ovratnik se kar najlepše poda mlademu dekliškemu obrazu.

S pomočjo zobčaste tvezi se da z navadnimi stebrički in luknjicami skvačkati kakršenkoli ovratnik. Vsi štiri ovratniki, ki so na naši sliki, so delani z merceriziranim kvačkancem MEZ št. 80 bele ali surove barve, in sicer vsi štiri enako, samo da ima vsak drugačno obliko.

Za mrežasti del ovratnikov kvačkamo izmenoma po dve zračni petlji, dve petlji prejšnje vrste preskočimo, naredimo torej v tretjo petljo 1 navadni stebriček itd. Kadar moramo obliko zaokrožiti, naredimo v eno petljo kar po dve luknjici. Ko je mrežasti del ovratnika narejen, ga pripravimo na papirnati kraj in ga združimo z zobčasto tvežjo, ki je lahko kupilna ali pa kvačkana.

Ličen vzoreček za okras raznih prtov, zaves in posteljnega perila. Vezemo z belo biserno prejšico znamke MEZ.

ZA LJUBITELJICE

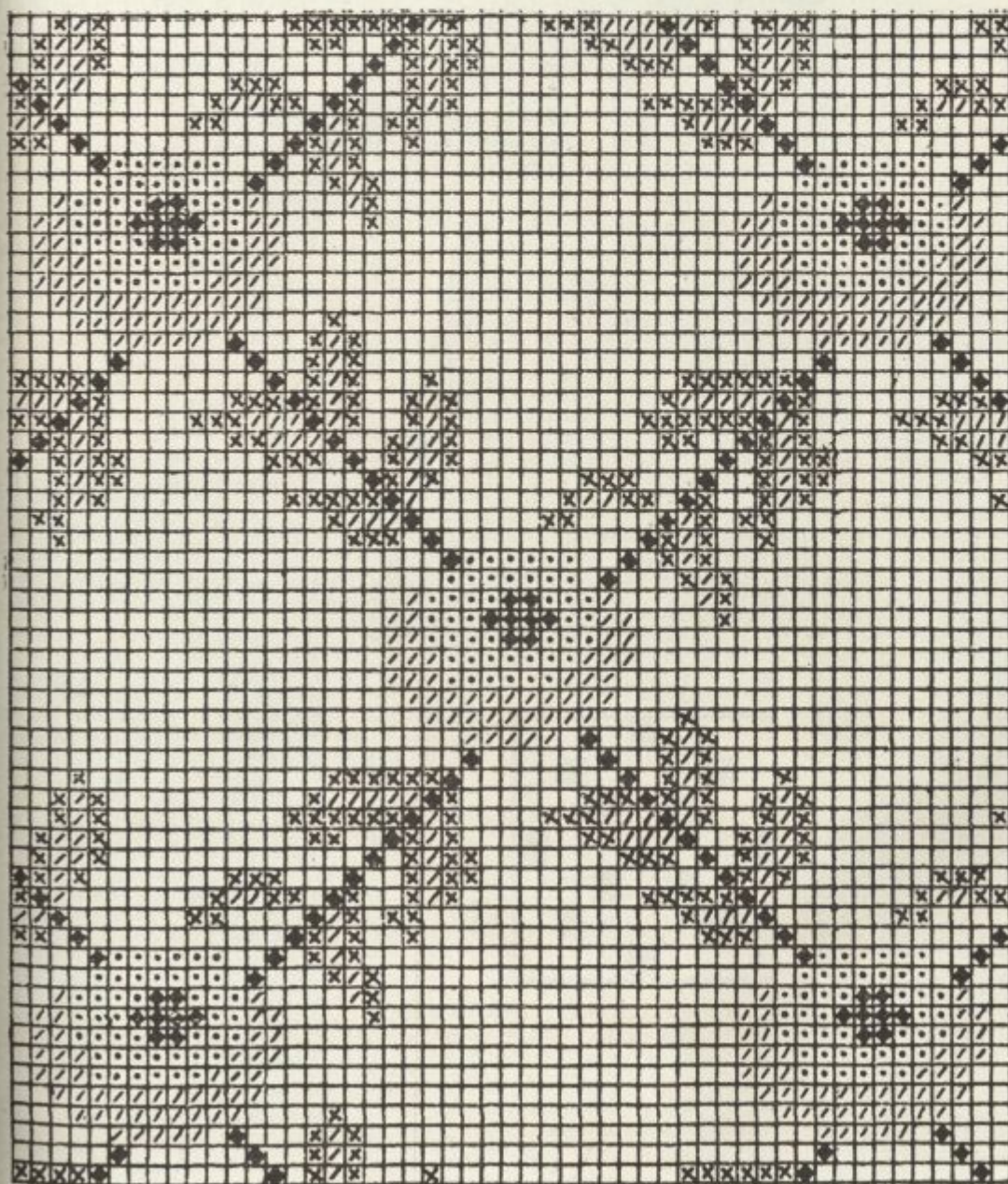
starinskega vezenja

Preproga v slogu Ludovika XVI.

Naš vzorec se uporabi lahko kot prevleka za naslanjač, za divan, za klopice itd. Vezemo z MEZ gobelinsko prejico modre in sive barve. Osnova je barve starega zlata.

Vezemo z gobelinskim obodom čez prosto položeno nit, ki jo potegnemo zmeraj od leve proti desni. Na vsak način pa moramo ročno delo napeti v okvir, če hočemo, da se ne bo grbančilo.

Za vzorec, ki je 50 cm dolg in 40 cm širok, potrebujemo pol metra jute št. 14 in 16 predenc volne, katerih porabimo pol za osnovo, pol pa za vzorec.

Staro zlato

Sivo

Svetlomodra

Srednjemodra

Temnomodra

ZA NAJE MALE

Mladi junak

redi temnega gozda, visoko gori na hribu, je stala lesena lovska kočica. Tih je bilo v njej. Mali Matevžek je slonel ob oknu in žalostno gledal v megleno jutro. Oče in mačeha sta bila že zgodaj odšla v vas, da nakupita živil. Matevžek je moral ostati doma, da je pazil na malo, triletno Barbko, ki je bila mačehina prava hčerka. Zato jo je imela mačeha tudi rada, medtem ko Matevžku ni privoščila dobre besede.

Barbka se je v posteljici zganila. Matevžek je skočil k nji, jo ljubeče objel, vzdignil iz postelje in jo nosil po sobi. «Ti ljuba, ljuba sestra moja!» je zašepetal in jo pristrčno poljubil na rdečo lička, ki so bila še vsa topla od spanca. Barbka mu je ovila roke okoli vratu in pritisnila svoj nosk v Matevžkove lase. Da, Barbko je imel zelo rad, čeprav je moral prav zaradi nje preslišati marsikatero grdo besedo in čeprav je bila mačehina ljubljenska.

Zunaj se je začelo počasi daniti. Sonce si je poiskalo pot skozi meglo. Prvi žarki so boječe pobožali visoke vrhove smrek. Matevžek in Barbka sta sedla na tla in se igrala z žogo. Nenadoma sta zaslišala čudno zavijanje, ki se je čedalje bolj bližalo. Matevžek je skočil k oknu in pogledal ven. Sneg je pokrival zemljo, steklo v oknih je nekoliko zamrznilo. Matevžek je gledal in gledal, a ni mogel ničesar videti. Zavijanje je postajalo glasnejše. Tedaj se je Matevžek spomnil očetovih besed, da se je pred nekaj dnevi pripodilo iz bliž-

njih gozdov vse polno volkov. Odkar je bil videl prvega, ni šel iz hiše, ne da bi vzel puško s seboj.

Matevžek je spet zaslišal zavijanje, ki je bilo zdaj že prav podobno tuljenju. In glej, o groza! Tik pred kočico je zagledal velikega volka. Zdaj je prišel še drugi in tretji — in kmalu jih je bilo celo krdelo. Matevžka je obšla nepopisna groza. Kaj naj stori? In kaj bo z materjo in očetom, ki se vrneta vsak trenutek domov? In kaj če bi volkovi vdrli skozi tanka lesena vrata v kočico in raztrgali Barbko? «Moj Bog, pomagaj mi!» je vzkliknil. Potem je zgrabil Barbko in jo položil v posteljico. Okoli posteljice je postavil stole in mizo, tako da je varno ležala v svojem kotu.

Matevžek je spet stopil k oknu. Zareče rdeče oči lačnih volkov so grozeče strmele vanj. «Joj, kaj naj storim, da ne bodo volkovi požrli očeta in mačeha?» je premišljal Matevžek. A tedaj se je spomnil, da leži v shrambi mlad divji prasiček, ki ga je bil oče pred nekaj dnevi prinesel z lova domov.

Matevžek je stekel v shrambo in privlekel mrtvega prasička v sobo. Vzel je velik kuhinjski nož in ga jel rezati na majhne kose. Vsak kos posebej je posul s strupom, ki ga je oče uporabljal za zatiranje gozdnih roparic — lisic. Barbka je jela tiho jokati, a Matevžek je ni utegnil tolažiti. Delal je in hitel, da mu je pot kar curkoma tekela s čela. Potem je zbral kose in jih nesel k oknu. Počasi je odprl okno in zmetel kos za kosom pred hišo. Lačni volkovi so planili po mesu in z divjim tuljenjem pogoltnili kose. Matevžek je hitro zaprl okno in čakal... Joj, če bi hotel trup pomagati! A mesa je bilo malo in volkov je bilo mnogo. Bog ve, ali je vsak izmed njih pogoltnil dovolj zastrupljenega mesa, da bo tudi res po-

ginil? V grozi čakanja mu je kar zastajala sapa.

Barbka je začela glasneje vekati. Matevžek je stopil k nji in jo jel tolažiti:

«Nikar ne jokaj, ljuba Barbka, saj pride mamica kmalu domov.» Ko je Barbka utihnila, je spet stekel k oknu in pogledal ven.

In glej, vsi volkovi razen dveh so bili mrtvi. Preden je utegnil Matevžek pomisliti, kaj naj stori, da se znebi še teh dveh, je počil strel iz puške. Lovec in njegova žena sta se vračala domov. Že od daleč sta zapazila volkove in lovec je vzel puško z rame in ubil oba volka. Mačeha je vsa v strahu tekla proti koči.

«Barbka, Barbka, ljubljenc mojega srca!» je klicala in solze so ji lile po licih. A ko je odprla vrata, je videla Barbko, kako je živa in zdrava sedela na svoji posteljici. Hitela je k nji in jo objela. «Oh, da si le zdrava in živa!» je vzklikala.

Medtem je prišel tudi lovec v kočico in povedal, da je našel devet mrtvih volkov. Dva sta bila ustreljena, a ostalih sedem je moralo biti zastrupljenih. Barbka je povedala, kako je Matevžek rešil njo in starše grozne smrti in kako je zmetel volkovom zastrupljeno meso. Tedaj se je tudi mačehi zmečalo srce. Stopila je k Matevžku, ga pobožala po zlatolasi glavici in ga poljubila na čelo: «Dober fant si, Matevžek, rada te imam!» je rekla. Oče ga je objel in ponosno gledal na svojega mladega junaka.

Ko je Matevžek zaslišal mačehine besede, mu je srečen smehlaj zaigral okoli ust. Čutil je, da si je pridobil tople kotiček v njenem srcu. Tako so živele vsi skupaj srečno in zadovoljno in njih dom je bil pravi dom zadovoljstva.

L.

Rešitev ugank iz štev. 1

Rešitev posetnic.

Vinogradnik in steklarjeva žena.

Rešitev križanke.

Vodoravno: 1. Pariz, 2. rog, 3. uta, 4. kreda.

Navpično: 5. Ur, 5. ar, 6. Rovte, 7. Ig, 8. ad.

Uganke

Dvojna posetnica.

Tine S. Vraz

Kotor

Kaj je ta gospod po poklicu?

Križanka.

1	2	3	4
	5	6	
7	8		9
	10		
11			12 13
	14	16	
15		17	

Vodoravno: 1. kesanje, 2. lesena posoda, 5. del voza, 7. nikalnica, 9. osebni zaimek, 10. ruska reka, 11. egipčanski bog, 12. pomožni glagol, 14. ribiška priprava, 15. najbolj dragocena tekočina, 17. srbskohrvatski veznik.

Navpično: 1. tatarski knez, 2. pomožni glagol, 3. povratni zaimek, 4.

števnik, 6. drevo, 8. prva žena, 9. mesec, 11. vodna žival, 14. pomožni glagol, 15. povest Karla Maya, 14. pomožni glagol, 16. veznik.

ČUDEN RAČUN.

Kako seštevaš in odštevaš, da dobiš vedno število 45? Prav enostavno:

seštej: 9 8 7 6 5 4 3 2 1 = 45

odštej: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 = 45

ostanek: 8 6 4 1 9 7 5 3 2 = 45

*

Previdnost.

Štiriletni Janeček pride h krojaču, ki mu vzame mero. Preden odide, mu reče: «Če vam je vseeno, bi vas prosil, gospod krojač, da bi mi vate ne deli v ramena, ampak v hlače.

Naš Peter.

«Mama, ali se smem iti ven igrat?»

«Z raztrganimi hlačami?»

«Ne, s sosedovim Jurčkom.»

Naša deca

Franek

Ljubka oblekica iz modrega žameta. Kratki rokavci so močno nabrani. O vratnik je iz belega krepdešina in ima uvezene modre pike.

Marinkica.

Oblekica iz belega svilenega pikeja, okrašena z barvasto izvezenimi zobci.

Oblekica je iz svile pastelne barve. Visoko navzgor pomaknjeno sedelce je zobčasto nabrano, kar daje oblekici posebno ljubeč videz. O vratnik in kratka rokavca krasi ozka nagubana plasa.

Pražnja oblekica iz svetlega tafta, okrašena z nežno smok-vezenino. O vratnik je vijugasto paspuliran. Rokavca sta zelo kratka in močno nabrana.

ŠKOTSKO IN KARIRASTO BLAGO ZA VSAK DNEVNI ČAS

Obleka iz karirastega volnenega blaga. Velika reverja sta nakazana z dobro vidnimi okrasnimi šivi. Pas in gumbi so rdeči. Stranska dela in rokava sta urezana tako, da stoje četverkotniki pokončno.

Sportni kostum iz rjavega, srebrnosivo in svetlorumeno karirastega blaga. Mali dečki obratnik, žepna poklopca in gumbi so iz rjavega astrahanskega krzna. Iz istega materiala je tudi mali muf.

Tudi za večerne obleke se uveljavlja karirasto tkivo. Gornja obleka je sešita iz pastelnobarone velikokariraste gaze. Nabrano in v rušo povezano sedelce je iz enobarone gaze. Pas je iz žameta.

Preprosta obleka iz drobnokarirastega volnega blaga. Sedelce in rokava sta rezana vodoravno, vsi ostali deli pa diagonalno, torej pokončno.

Krila postajajo spodaj širša

Leva obleka je sestavljena iz bluze in krila. Bluza se zapenja spredaj z gumbi in ima pod žepi okrasek iz ozkih zametnih trakcev, krilo je pa položeno v votle gube in spodaj razširjeno. Če je blago široko 90 cm, ga potrebujemo približno 4.40 m.

Srednja obleka je primerna za mlado dekle. Spredaj je od vratu do tal okrašena s položenimi gubami, ki so nekako do polovice prešite, zadaj ima pa naplečnik. Ovratnik in zapestki so iz svilenega pikeja bele, rjavkastobeke, rumenkastobeke ali pa kakršnekoli svetle pastelne barve. Gumbi in prešio so iste barve kakor obleka. Za to obleko potrebujemo nekako 2.35 m blaga, če je 130 cm široko.

Desna obleka je iz volnene ali pa iz svilene tkanine. Ima obliko plašča in je spodaj razširjena. Vsa obleka se spredaj zapenja z velikimi gumbi, zadaj je pa po sredini navzdol sešita. Pas je petljast, lahko pa nosimo tudi navaden usnjen pas. Žepi so okrašeni z motnimi in svetlečimi bleščinami. Blaga je treba okoli 3.50 m, če je 90 cm široko.

Pogovor

Za pogovarjanje mora biti človek nardarjen.

Moja hči je bila zadnjič prvič na plesu in je govorila z nekim kavalirjem. «Kako se vam kaj godi, gospodična?» se je začel pogovor.

«Hvala, dobro!»

«In vaši gospe mami?»

«Hvala, dobro!»

«In vašemu gospodu očetu?»

«Hvala, dobro!»

«In vaši gospodični sestri?»

«Hvala, dobro!»

«In vašemu gospodu bratu?»

«Hvala, dobro!»

In s tem je bil kavalir pri koncu svojih moči. Zavladal je mučen molk, ki je trajal nekaj minut. Potem se je moja hči ojunačila:

«Tudi starega očeta imam», je prijazno rekla.

Obisk

«Ali bi danes rajši ne šla k Dretovim? Prav nič me ne mika hoditi tja.»

«Saj tudi mene ne, toda pomisli, kako bi bila Dretova vesela, ko bi naju ne bilo tja!»

Jutrnje halje

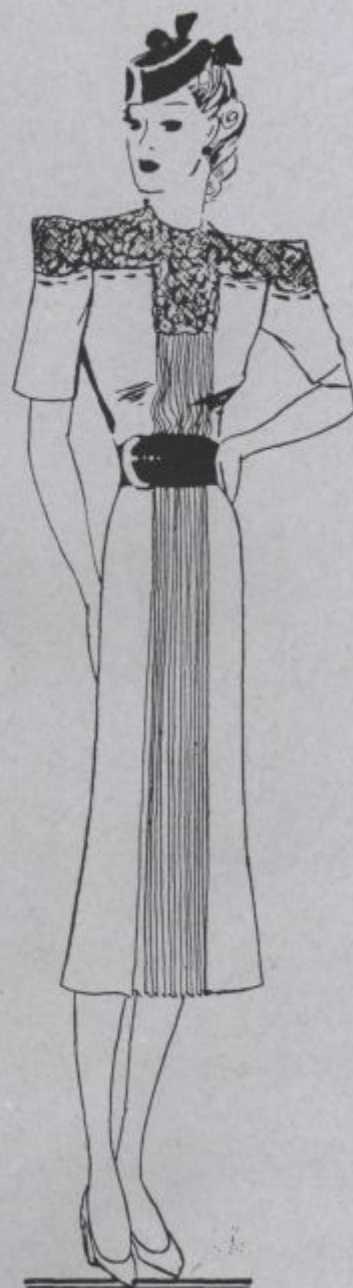
Domača halja iz rožnate umetne svile ali pa satena. Za pas privezujemo vijoličast žametni trak. Isti kroj je primeren tudi za spalno srajco, ki jo pa moramo narediti iz pralne svile ali pa iz sukančevega batista in ozaljšati z valansienskimi čipkami. Če je blago široko 100 cm ga potrebujemo 5 m.

Domača halja iz satena, sestavljena iz dveh odtenkov iste barve. Blaga je treba približno 5 m, če je 100 cm široko.

Jutrnja halja iz svilenega muselina pastelne barve s temnejšimi pičicami. Ovratnik, volani rokavov in krilo so za okras močno nabrani. Potrebujemo 5 m blaga, če je 100 cm široko.

Plašč iz temnega volnenega blaga z astrahanskim ovratnikom. Podolžne proge iz istega krzna poudarjajo šive.

Pražnja obleka iz volnene-ga krepa. Sprednja pola je v sredini po vsej dolžini drobno nagubana, zgoraj pa prišita na čipke, ki pokrivajo tudi rame in gornji del rokavov. Za to obleko potrebujemo okoli 4 m blaga, ki je 100 cm široko.

KAKO PEREMO ČIPKE

K 1. sliki: Čipke se najlepše operejo v mlačni milnici. Pomniti pa je treba, da čipk ne smemo nikdar mencati ali celo ovijati, ker bi jih s takim ravnanjem v najkrajšem času uničili. Smemo jih le s prsti prav previdno in prav narahlo stiskati in ožemati, in sicer toliko časa, da so popolnoma čiste.

K 2. sliki: Najfinejše in najelegantnejše so čipke nežno rumenkaste barve. Tudi bele čipke lahko dobe ta nežni barvni odtenek, če jih pomočimo v primerno razredčen čaj.

K 3. sliki: Če hočemo, da se oprane čipke prav hitro posuše, tedaj dolijmo zadnji vodi nekoliko špirita. Dober je navadni gorilni špirit.

K 4. sliki: Oprane cunjaste čipke niso lepe. Še grše so pa trdo poškrbljene čipke, ker izgube s tem nežnost in svežost, torej vse značilnosti čipk. Kakor nove pa bodo oprane čipke, če jih namočimo v preoreto sladkorno vodo.

K 5. sliki: Da se oprane čipke ne razvlečejo in s tem ne izgube svoje prvotne oblike, jih mokre previdno napnemo na snažno desko. Bucike vbojemo najprej v večjih razdaljah in šele nato napnemo posamezne zobce in like. Uporabljati smemo seveda le bucike, ki ne rjave.

K 6. sliki: Čipke likamo med dvema čistima prtoma. Lice čipk naj bo obrnjeno navzdol. Likalnik ne sme biti prevroč, pa tudi pritiskati ne smemo premočno, zlasti ne tedaj, ko likalnik premikamo.

Kaj lahko napravimo iz starega kruha

Vsaka gospodinja ve, da dandanes ni lahko služiti vsakdanji kruh. In prav zato mora gledati na to, da s pridom uporabi vsako najmanjšo skorjico. Da se star kruh zmelje v drobtine, ve že vsak otrok. Tudi to, da se iz njega napravijo prav okusni in tečni cmoki, ni nič novega. Včasih pa bi človek preostali kruh vendarle rad tudi kako drugače porabil. Kajti drobtinice je kmalu dosti pri hiši, cmokov pa tudi ne smemo prepogosto postavljati na mizo, ker bi se jih sicer vsi kaj hitro preobjedli. Zato smo prepričani, da bo z naslednjimi tremi recepti ustrezno marsikateri gospodinja, posebno še materi.

Prepečeni marmeladni kruhki. Star kruh narežemo na tanke rezine. Vsako rezino pomočimo prav hitro in previdno v mleko, v katerem smo razžvrkljali 1–2 rumenjaka, ter jih na vroči masti zlatorumeno zapečemo. Ko so vse rezine pečene, jih po vrhu namažemo s tanko plastjo marmelade, ob robu pa nabrizgamo venec trdo stolčenega snega. Nato jih postavimo še za pet minut v zmerno vročo pečico, da sneg lepo zarumeni, in še gorke serviramo. Pa tudi mrzli so prav okusni.

Nadevana kruhova omleta. 50 dkg starega belega kruha polijemo s pol litrom mleka, da se dobro prepoji in razmoči. Nato dodamo 5 dkg sladkorja, 1–2 rumenjaka in malo vanilije ter mešamo toliko časa, da se kruh popolnoma razpusti in da nastane lepo, gladko testo. Nazadnje pa vmešamo varahlo še trd sneg beljakov. Iz tega

testa spečemo dve omleti. Ker sta zelo rahli, ju moramo zelo previdno obratovati, da se ne raztrgata. Eno izmed dveh omlet namažemo z marmelado, položimo nanjo drugo omleto in potresemo po vrhu sladkorja. Omlete režemo kakor torto. Ta omleta je dobra tudi brez rumenjakov, poglavitno je, da je sneg zadosti trd.

Prepečen jabolčni kruh. Posodo, ki na vročini ne počí, namažemo z maslom in obložimo z rezinami starega belega kruha. Kruh polijemo s toliko mleka, da se dobro napoji. Vrh kruha potresemo na kohlje zrezana jabolka in malo sladkorja. Če hočemo, da bo jed še boljša, lahko dodamo tudi pest rozin in nekaj sesekljanih orehov. To pokrijemo potem s plastjo kruhovih rezin, ki smo jih po obeh straneh namažali z maslom. Jed pečemo približno pol ure v zmerno vroči pečici. Ko je pečena, jo potresemo s sladkorjem in serviramo toplo ali pa mrzlo.

Kako jemo razna jedila.

K raznim ribam dobimo v boljnih restavracijah poseben pribor, vilice in širok top nož. Če nimamo ribjega pribora, si pomagamo z dvojnimi vilicami. Če pa ni dveh vilic, jemo ribo z vilicami in si pomagamo s kruhom, ki ga držimo v levici. Če smo dobili kost v usta, jo vzamemo z vilicami iz ust in jo položimo na krožnik. Tako jemo tudi jastoge, če zanje nimamo posebnega pribora.

Krompir v oblicah nabodemo na vilice, ki jih držimo v levici, in ga z nožem v desnici olupimo. Olupke devamo na krožnik ali pa na drug majhen krožnik, ki si ga pripravimo na levi poleg krožnika za krompir. Krompirja ne smemo nikoli rezati z nožem; z vilicami ga razdelimo na primerne koščke.

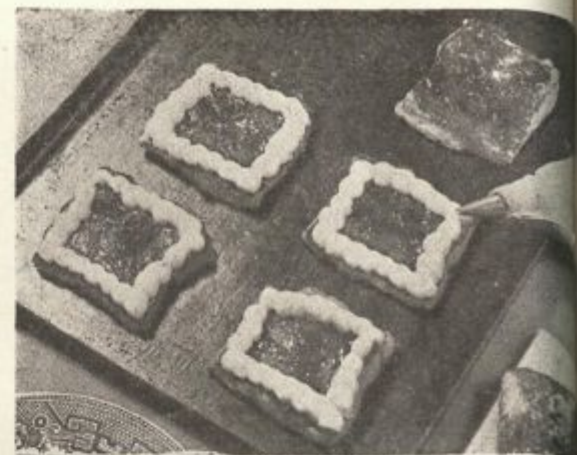
Solato jemo z vilicami. Če je kakšen list solate prevelik, ga ne smemo prerezati, temveč ga moramo s pomočjo kruha ali pa noža (če jemo solato k mesu) zložiti. S krompirjevo solato ravnamo kakor s krompirjem sploh.

Liste artičok odломimo posamič s prsti, jih pomočimo v omako, izsesamo meso iz spodnjega dela lista in ga potlej odložimo na krožnik. Dno izluščimo z vilicami, razdelimo ostanek na primerne koščke in jih pomažemo s pomočjo vilic v omaki, preden jih nesemo v usta. Pri tem opravilu si pomagamo lahko tudi s kruhom, ki ga držimo v levici.

Mehko kuhano jajce jemo iz jajčne kupe. Z nožem odbijemo zgornji del lupine, posolimo jajce in ga jemo z žličko za jajca, ki naj bo iz kosti ali iz srebra, če take ni pri roki, pa s čajno žličko. Trdo kuhano jajce potolčemo z nožem, ga s prsti olupimo in jemo z vilicami.

Žemlje ali kruha ne smemo z nožem narezati na koščke, temveč ga moramo s prsti lomiti.

Torto jemo z vilicami, ne pa z nožem. Torte, ki imajo obilno tekočega nadeva, jemo lahko tudi z desertno žličko.

Vse jedi, ki nimajo v sebi ničesar, kar bi morali rezati, tako na primer prikuho brez obložkov, jajčni narastek, testenine, italijansko solati itd., jemo vselej samo z vilicami.

V mesecih maj, junij, julij in avgust si morda kdaj privoščite rake. Odkrivo priznam, da jih jem najrajši doma, med svojimi štirimi stenami, da mi ne more nihče gledati na prste. Če pa nanesemo prilika, da smo h komu povabljeni na rake ali pa da si jih naročimo v restavrantu ali v gostilni, potlej je vendarle prav, da vemo, kako jih je treba pravilno jesti, in se s tem ognemo posmehljivim pogledom dragih sosed.

Rake jemo s pomočjo prstov. Najprej odломimo škarje, jih z ostrim nožem prerežemo, izluščimo meso in ga pojemo. Prav tako storimo z repom. Ostali užitni del izsrebamo. Če jemo rake, uporabljamo posebne prtičke rdečkaste barve, ker bi se beli preveč poškodovali. Prtiči naj bodo dovolj veliki, da si v njih lahko obrišemo roke. (fl)

*Vsaka žena
se kedaj vpraša...*

Za noč mastna
Elida Citron Cold Cream.

Njena izborna sestavi-
na čisti in hrani kožo.
Prastara polepševalna
sredstva, hamamelis in
citrono, je združila na-
predna znanost v po-
polnost, zato ta krema
kozmetično najboljšo
deluje.

„Ali izgledam tako, da se mi ne poznajo moja leta?“
Ogledalo mladosti je zdrava, čista polt. Nega kože je
torej posebnega pomena . . .

Žene, ki jih pogosto smatrate mlajšim, kakor so v resnici,
uporabljajo za podnevi ELIDA kremo IDEAL. Radi vse-
bine hamamelisa ta krema odlično deluje. Odstranjuje
gube, poživlja „utrujeno“ kožo, jo pomlajuje in polepšuje.

ELIDA **KREMA**

Lahko bi rekli, da narava ni bila pravična v svoji ljubezni do človeka. Moškemu se je izkazala bolj naklonjeno kakor ženski. Družba je pa to neenakost skozi vse čase še podčrtavala. Skoraj neverjetno se nam zdi, da je tam daleč, v megleni predzgodovinski dobi bila ženska tista, ki je odločala o zadevah plemena z enako pravico, s kakršno vodijo dandanes narode moški. Bila je to slavna doba matriarhata. Takrat je bila ženska plemenski poglavar, bila je najvišji sodnik, in moški so ji bili podložni.

Sociologi vam povedo, zakaj je vlado ženske izpodrinil moški — zakaj je matriarhatu sledil patriarhat. Saj je možlovec bil svoboden, medtem ko je bila žena-mati vezana na bivališče in otroka, in pozneje, ko je začela sejati in obdelovati zemljo, jo je ta zaslužila prva, potem človek-mož. Zaslužila sta jo za dolga stoletja, da, tisočletja. Nobenih pravic — sužnja moža in sinov — je imela le dolžnosti. Iz javnih mest in služb izključena, obsojena v ozki krog družine, živi le zasebnim potrebam lastne družine, šiva, kuha in rodi.

Koliko izpremembe je prinesel novi čas v življenje ženske! Medtem ko je bila nekoč obsojena živeti le v krogu svoje družine ali med mračnimi samostanskimi zidovi, jo vidimo dandanes že skoraj v vseh poklicih, ki so bili nekoč izključno privilegij moških. Z razvojem kapitalizma se je življenje ženske popolnoma predrugačilo. Tudi ona se je začela udeleževati izven doma, začela je posegati v javno življenje. Enako kakor moškega je potreboval kapitalizem tudi žensko, pa naj je bila to uboga proletarka ali meščanka. Delala je ob moškem tovarišu, bodisi v tovarni ali v uradu, vendar vemo, kako je bilo cenjeno in plačevano njeno delo v primeri z delom moškega tovariša. Še vedno je imel on vse polno posebnih pravic, še vedno je njej bila zaprta pot v večino poklicev. A čim bolj se kapitalizem razvija, tem bolj posega njegova trda pest v družinsko življenje in ga ruši; tem bolj tira ženo, da si sama z delom svojih rok ali uma služi kruh.

V tej življenjski borbi z moškimi kmalu spozna, da je povsod zapostavljena, da je manj vredna iz enega edi-

šle kapitalizem je bil tisti, ki ji je odprl vrata iz hiše njenega moža, da jo zopet tudi on zaslužni in vklene v še tesnejše verige podrejenosti in brezpravnosti. Ni je samo iztrgal iz kroga njene družine, često je popolnoma razdejil njen dom.

Šele najnovejši čas je prinesel ženski nekaj osnovnih človečanskih pravic, za doseg katerih se je pa morala trdo boriti.

Vendar to zapostavljenost in večjo ali manjšo brezpravnost ženske različnih družabnih plasti različno občutijo.

Medtem ko meščanka ščiti njen mož, medtem ko sam uživa vse udobnosti svojega razreda, je vse drugače z brezpravno služkinjo ali tovarniško delavko, ki ima kopo otrok in vsak dan trepeta pred redukcijo.

Je pa še druga vrsta trpljenja, s katerim je narava obdarovala prav tako ženo kitajskega kulija ali divjega črnca centralne Afrike kakor omikano elegantno Evropko — to je materinstvo. Trpljenje materinstva ni privilegij ali prekletstvo enega samega družabnega razreda — v njem so si pač vse žene enake. Vendar tudi njega občuti dandanes spodnji razred mnogo težje, saj se prav zaradi njega vrstijo tragedije, o katerih le tu pa tam zvemo kakšen drobec iz dnevnega časopisja.

Kadar bo človeštvo počivalo na solidnejši in bolj zdravi osnovi, bo tudi problem materinstva ublažen. š.

nega razloga — ker je ženska. Ko je to spoznala, se pa že tudi začne njen ogorčeni in dolgotrajni boj za njene pravice in za priznanje enakovrednosti z moškimi. Vedno več ženske mladine obiskuje šole. Tudi dostop v najvišje šole si je morala šele priboriti, a ko je absolvirala univerzo — z enakim in pogosto boljšim uspehom kakor toliko moških — se je iznova začela borba — borba za poklicno službo. Boriti se je morala celo za tiste poklice, za katere lahko rečemo, da jo je že narava sama še posebej usposobila — za vzgojo mladine kot učiteljica oziroma profesorica.

Razvoj in razmah poedinih ved in znanosti v najnovejšem času je prinesel tudi nove poklice, v katere je pa ženski še vedno bolj ali manj zaprta pot. Ženske-arhitektke, ženske-inženirke, ženske-sodnice, to so poklici, iz katerih je še dandanes ženska skoraj popolnoma izključena.

A kako upravičena je zahteva ženske po službi sodnice! Pomislimo samo na vedno večjo armado mladoletnih zločincev, ki niso več samo gostje mest, temveč tudi podeželja; vedno več je propadlih deklet, ki jih beda vrže na ulico — kako vse bolj primerna bi bila zanje ženska kot sodnik!

Če je ženska dandanes sposobna, da postavlja rekorde z letali; če je sposobna, da se bori na fronti z ramo ob rami z moškimi; če je sposobna, da preživlja sebe, otroke in pogosto še brezposelnega

moža, da polaga doktorate prav tako kakor moški — potem pač ni nobenega razloga več, zakaj naj bi jo izključevali iz tega in onega poklica.

Kljub temu, da se dandanes toliko govori o demokraciji, enakosti in pravicah vsakega poedinca do življenja, čaka žensko še trda borba, preden si bo priborila vsaj vse osnovne človečanske pravice, ki je gredo. š.

Svetovna zveza mater, žen in mož za svetovni mir

Ker se vse ljudstvo boji svetovne vojne in domačih revolucij, se snuje *«Svetovna zveza mater, žen in mož za svetovni mir.»* Namen zveze je, združiti in zediniti žene, matere, vse državljanke in vse kulturne institucije vsega sveta ter jih z vzgojo in plemenitimi težnjami navajati k slogi, sodelovanju in k dosegu svetovnega miru.

Zveza hoče iskati in podpirati misli in izume, ki bi onemogočili vojne, revolucije in politične zločine; hoče delati na to, da se vsak povzročitelj domačih ali inozemskih nemirov in vsi nevarni življenji, ki netijo politično sovraštvo, izključijo iz javnega življenja in primerno kaznujejo.

Da bi bilo delovanje zveze prav usmerjeno in dovršeno, se snuje tuzemski in inozemski odbor.

Tuzemski odbor se bo delil: na vzgojni, izobraževalni, zdravstveni, socialni odbor in na govorniške tečaje, tako da bodo lahko sodelovala vsa kulturna društva. Inozemski odbor bo vzgajal delegate in delegatke, ki jih bodo pošiljali v tako imenovani *«Najvišji mednarodni izvršilni odbor Društva narodov.»*

Pri mednarodnem izvršilnem odboru se bo ustanovilo tudi *«Mednarodno sodišče»* in *«Visoka diplomatska šola svetovnega miru»*, kjer se bodo vzgajali in šolali iz vsake udeležene države moralno krepki in zmožni diplomati (diplommatke), ki bodo imeli popolno zaupanje svojega naroda.

Delo in požrtvovalnost najboljših delavcev in delavk, domačih in inozemskih, se bosta nagradila s pohvalnimi dekreti, diplomami ter z naslovi in redi.

Program nove svetovne zveze je zares vzvišen, človečanski in pravičen, zakaj dati hoče ženi popolno enakopravnost z možmi tudi v diplomaciji in vladi. Zveza daje celo prednost ženi zaradi njene prirojene lastnosti — zaradi nežnočutja in miroljubnosti, in zato naj bi bila predsednica zveze žena! Zdaj je odvisno od nas vseh, da složno, brez političnih in stanovskih predsodkov, možje in žene, delujemo na to, da se kmalu izpolnijo velike ideje te zveze. Dobra volja je že, uresničenje pa spada v bodočnost. Želimo, da bi velikopotezni program nove zveze dobro pojmovala vse države!

*Predno greš spat-
čisti zobe!*

Razumna mati ga je o pravem času naučila, da čisti zobe. Čiščenje zob je ravno tako važno zjutraj kakor zvečer, ker bodo samo tako ostali zobje vse življenje čisti, lepi in zdravi.

Sargov Kalodont zadošča vse zahtevam, ki se lahko stavijo na zobno pasto. Blaga pena Sargovega Kalodonta temeljito čisti zobe, fina snov pa polira prizanesljivo in snežno-belo zobno sklenino. Sargov Kalodont je edina zobna pasta v Jugoslaviji, katera vsebuje sulforicin - oleat dr. Bräunlicha, nešteto krat preizkušeno sredstvo proti zobnemu kamnu.

Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborna razkuževalna sredstva, varčna v uporabi.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Zaupno med nami

Kdor se često vozi v tramvaju ali avtobusu ali mora biti sicer večkrat v prostorih, kjer je zbranih mnogo ljudi, ta bo gotovo razumel geslo «Dajte telesu več zdravega zraka!» Zakaj njegovi vohalni organi so izpostavljeni hudi preizkušnji. To je najrazličnejša zmes vonja in smrada in le izkušen nos razpozna smrad neprezračeni oblek, oblek, ki so prišle nedavno iz omare, kjer so bile med globolom in naftalinom, smrad prepotene obleke, premaščenih klobukov, in po vonju lahko določi, ali je bil ta ali oni snoči v kavarni ali gostilni.

Te napake v higieni niso odpustljive pri moških, kaj šele pri ženskah. Vsak dan pustite obleko, ki jo slečete, naj se dalje časa zračni, nikoli je ne obesite še «tople» v omaro. Ne pozabite na zračenje obleke zlasti tedaj, ako ste bili v njej dalje časa v zakajenem prostoru. Tako obleko morate dolgo, če treba, tudi dva dni zračiti. Obrnite jo narobe in obesite na balkon ali vsaj v pred-sobo.

Nadaljnji sovražnik obleke je pot, ki se da odpraviti pri nekaterih oblikah s pranjem, pri drugih pa samo s kemičnim čiščenjem. Kakor hitro pa obleko prepotite, je že za večno zaznamovana in izgubi na vrednosti. Uporabljajte torej potnice, toda tudi te morate večkrat menjati, ker bi sicer trpela higiena telesa in bi še tako skrbno umivanje potem dosti ne pomagalo. V dandanašnjih časih, ko je naglica temelj našega življenja, ni dovolj, če se umijemo samo zjutraj. Saj se lahko dopoldne tako uženemo in spotimo, da ne more škodovati, če se v opoldanskem odmoru spet umijemo. Delajte to že z ozirom na svojo obleko, na svoje sodelavke in sopotnike v avtobusu ali tramvaju in nazadnje tudi zavoljo sebe, saj vas umitje osveži in zmanjša utrujenost. Če ste zaposleni izven doma, bi vam svetovala, da si opoldne doma tudi obleko preoblečete ali pa vsaj bluzo ali sviter. Tako se vam bo obleka dobro prezračila in vam bo dalje časa vzdržala.

Tisti, ki so navezani na delo v zaprtih prostorih, morajo že iz obzirnosti do sodelavcev gledati na snago. Saj je večina ljudi preobzirnih, da bi po potu smrdečega soseda opozorili na njegovo napako. Mesece in mesece sede skupaj v enem in istem prostoru, pa mu nihče ne pove, kakšen smrad širi okoli sebe. Še veliko grše je, če ženska zastruplja zrak svoji okolici. Vsaka mora gledati na to, da se čisti, kolikor se da, in da vpraša svojo prijateljico, kako je z njenim potenjem. Poznam uradnico, ki trdi, da se vsak dan okoplje, njen smrad in umazani vrat jo pa postavljata na laž. Tudi mlada dekleta, ki si domišljajo, da so lepa in privlačna, se

čudijo, zakaj se jih znanke in znanci ogibajo. In še nekaj. Nekaterim ljudem prihaja iz ust strašen duh. Ti imajo ali gnile zobe ali pa bolan želodec. Zobe je treba popraviti in vsak dan po trikrat očistiti, želodec pa pozdraviti. Veliko ljudi ne ve, da se slina ponoči med spanjem usmradi. Vsak človek, ki si zjutraj ne umije zob, smrdi. Da to sami preizkusite, nalijte vodo ne čisto do roba kozarca. V ta kozarec potem dahnite, ko zjutraj vstanete, in nazaj vam bo udaril slab duh, če imate le količkaj dober nos.

To so reči, ki se težko povedo in jih ljudje rajši prenašajo, kakor da bi nanje opozorili.

Torej skrbite sami za snago!

Seveda — obleka še ni vse; najvažnejše je menjavanje perila. O tem menda ni treba razpravljati, vsakdo mora sam najbolje vedeti, kdaj mora perilo preobleči.

In zdaj še o nečem, kar se mora dobro zračiti — o vašem stanovanju. Zlasti če je stanovanje ves dan zaprto, ga morate zjutraj temeljito prezračiti, preden odidete, in spet opoldne ter zvečer. In kadar povabite goste, skrbite, da bo v stanovanju svež zrak, zakaj nič ne vpliva na prišleca tako slabo, kakor če ga peljete v sobo, ki že ves dan ni bila prezračena. Če ste pred prihodom gostov zakurili, to še ni razlog, da bi ne smeli za trenutek odpreti oken. Trohica toplote, ki vam uide skozi okna, se hitro nadomesti, ker se sveži zrak laže in hitreje ogreje.

Difterija, davica — ne davi več

Še pred pol stoletjem se ni vedelo nič zanesljivega o tej zahrbtni bolezni, nekaj pa so matere vedele: če je obležal otrok, ki je včeraj še vesel in razposajen skakal in se igral, danes v postelji in ga je tresla mrzlica in bolelo v vratu, če se je pojavil na nebu v ustih in na jezičku debel, bel obložek in je začel otrok hropeti, postajati moder v obraz, potem ni potrebovala več zdravnika: davica! Otroci so umirali po nekaj dneh ali pa so prestali prvi napad in so potem počasi hirali.

Hvala Bogu, kako se je to izpremenilo! Zdravnik Löffler je namreč leta 1884. našel zahrbtnega povzročevalca, bacila davice. In odtlej se je vsaj vedelo, zoper koga se je treba boriti...

Temu možu in njegovim sodelavcem bi morale matere prav za prav postaviti spomenik.

Toda! Dandanes vemo, da se prenaša bacil s kašljanjem, z igračkami, z neposrednim dotikanjem, tako da se morajo obiski bolnikov, obolelih za davico, opuščati. Vemo tudi, da so otroci tudi še več tednov po prestani bolezni nosilci kužnih bacilov. Vzlic temu moramo, ako le sumimo, da je otrok obolen za davico, **takoj** poklicati zdravnika.

Zelo važna je temperatura, v kateri spimo. Spalnica, v kateri se tresemo od mraza in ne moremo niti četrt ure čitati časopisa (kaj šele knjigo!), je nekaj skrajno neprijetnega in tudi ne posebno zdravega. Nekdo pravi temu «zdravo spanje», drugi «utrjevanje telesa» in tretji morda «varčevanje s kurivom»... toda v resnici je to tratenje telesne energije, ki je potrebna, da se človek sam ogreje.

Ne samo prijetna, temveč tudi zdrava je dobro zračena spalnica, kjer vsak dan zmerno kurimo. To vas ne sili, da se morate z vso naglico kakor za stavo slačiti, ni vam treba hitro skočiti pod odejo. Nekoliko udobnosti si moramo pač vsi privoščiti — ali menite, da ne? Dandanašnji človek, ki mora kar najbolj napenjati svoje moči in živce, potrebuje tudi nekoliko nege in bi bil več ko nespameten, če bi si po celodnevem delu ne privoščil vsaj nekoliko osebne udobnosti.

Prijetna, svetla, zmerno topla spalnica je kopel za utrujene živce, mehka, topla, a pri tem lahka odeja je pogoj za zračnost postelje, udobno spanje z neskrčenim telesom je pa potrebno za pravilni obtok krvi. Da bo spanje globoko, moramo hoditi pravočasno spat ter spati nepretgoma vsaj osem ur.

Važno je tudi duševno razpoloženje, v katerem gremo v posteljo. Leči bi prav za prav morali tako, da na nič ne mislimo ali pa samo na prijetne reči. Kakor hitro zadremljemo, ne smejo naši možgani več premišljati. Zlasti skrbi so najhujše sovražnice mirnega in zdravega spanja. J. Stibalova.

Ako takoj prvi dan, ko začno tožiti otroci (to so po večini otroci v šolski starosti, zakaj od desetega leta dalje pojema dovzetnost za davico), da jih boli v grlu, da jih mrazi, da so utrujeni in da težko požirajo, pokličemo zdravnika, je večinoma vse rešeno. Čim prej napravi zdravnik diagnozo, tem zanesljiveje moremo pričakovati, da bo vbrižgani serum rešil otroka. Bacili namreč niso zadovoljni samo s tem, da povzročijo vnetje, temveč proizvajajo tudi strup (toksin), ki lahko ohromi srce in druge za življenje potrebne organe, n. pr. mišice, ki so potrebne za dihanje. Vse to se lahko prepreči z vbrižganjem protistrupa, zdravilnega seruma. To kaže, da ne smemo dati bacilom časa, da bi razvili svoje delovanje.

Od okužitve do izbruha bolezni preteče le nekaj malo dni, 3—5. Otroci so bleđi, včasih tudi bljuvajo. Tudi če mati ne opazi v govtancu obložkov, ni to še dokaz, da ne gre za davico. In ker tudi pri angini otečejo bezgavke pod ušesom, se tolaži mati s tem, da ima otrok samo angino. Da ne gre tu za bezgavke, temveč za žleze, ki jih je napadel povzročevalec davice, to lahko dožene zopet samo zdravnik. Visoka vročina prvega dne — pogosto nad 40° — ni vselej slabo znamenje, zakaj prav

Lepi lasje -

kako važni za poklic!

Žene, ki morajo same zase skrbeti, dobro vedo, da v poklicu ne odločuje samo sposobnost, temveč da je tudi zunanji videz žene zelo važen. Radi tega pazite na to, da boste svoje lase tako negovali, da ostanejo vedno lepi.

KAMILOFLOR
Specijalni Shampoo za plavalaske, ne vsebuje alkalijskega
Daje lasem čudovit sijaj.

BRUNETAFLO
Specijalni Shampoo za temne
lase, ne vsebuje alkalijskega,
daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA SHAMPOO

pri difteriji vročina po navadi ni posebno visoka. Tudi to je treba vedeti, zakaj marsikatera mati misli, da je treba k zdravniku šele, kadar je vročina posebno visoka. To pa je večkrat zamuda, ki je ni mogoče popraviti.

Med obolestjo naj otrok pridno vdihava slano vodo ali pa naj (če je že večji) grgra (slez, žajbelj). Potrebni so tudi obkladki zoper vročino in lahka, tekoča hrana. Injekcije daje seveda samo zdravnik.

Otroke, ki so posebno dovzetni za nalezljive bolezni, lahko obvarujemo obolenja, če jim damo takoj vbrizgati serum, kakor hitro začne davica razsajati.

Kaj zahtevajo moški od nas

Moška navada je, da zahtevajo. Od življenja, od sveta, od žene. Samo za-

htevajo in mislijo, da se jim mora vse izpolniti, ker so pač moški. In nič jih ne moti, da so mnoge zahteve pretirane ali celo nemogoče. Ali pa mislijo pri tem morda na tisti pregovor, ki pravi: «Zahtevaj nemogoče, da boš vse mogoče dosegel.»

V nekem ameriškem listu je nedavno izšla nekakšna «razpredelnica» moških zahtev in prepovedi. Namenjena seveda ženskam v pouk. Pa jim bo najbrže bolj v zabavo. Zaradi svojih pretiranosti.

Tole pravijo torej ameriški moški ženam:

Moraš

biti svojemu možu mati. To se pravi, da moraš biti obzirna z njegovimi napakami in slabostmi;

biti svojemu možu ljubica. To se pravi, da moraš kazati vselej svoje prikupne in ljubeznive strani in biti pripravljena, da boš delila z njim vse radosti in lepote življenja;

biti svojemu možu soproga. To se pravi, da moraš stati ob njegovi strani vselej, v življenju in v smrti;

biti svojemu možu tovarišica. To se pravi, da moraš vselej najti časa in razumevanja za vse, kar njega zanima;

biti za svojega moža človek. To se pravi, da moraš biti svojska osebnost,

da ne smeš sprejemati za vse podobno samo od njega, ampak tudi iz svoje notranjosti. Zmerom moraš v sebi imeti nekaj, kar te bo delalo vsaj malo skrivnostno, tako da bo mož videl v tebi zmerom nekaj novega, kar ga bo sililo, da te bo izkušal zmerom iznova spoznavati.

Ne smeš pa

kazati pred njim svoje ljubosumnosti ali nezaupnosti, ker bi mogel on pri tem začutiti hrepenenje po izgubljeni svobodi;

nadlegovati moža z večjimi ali manjšimi skrbmi in težavami z otroki in služkinjo, ko pride domov utrujen od dela;

vpraševati moža, če ne govori samo o sebi, ker mu je morda ljubše, da ob tvoji strani pozabi neugodnosti svojega poklica, kakor pa da bi jih moral iznova doživljati, ko bi jih tebi razkladal;

pozabiti, da more prikleniti moža samo udoben in urejen dom, da ne bo hodil iz hiše;

pozabiti, da gre moževa ljubezen še zmerom v veliki meri skozi želodec.

V splošnem

pazi na malenkosti, ker so najnevarnejši kamni spotike v zakonu. V velikih

Opomba: In. mag. dr. med. B. Št. 1635 od 12. XII. 1936.

Sen vsake ženske!

Popolna lepota, ki jo lahko dosežete s preparati najbolj znane francoske tvornice PARFUMS FORVIL, PARIS. Poudre, Eau de Cologne, Rouge za obraz in neprekosljiva krema. ===

FORVIL

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Zagreb, Draškovićeve 12/l. nadstr.

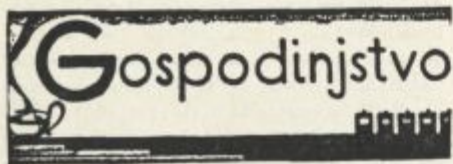
Izrežite ta kupon in ga pošljite nalepljenega na dopisnico s svojim naslovom, pa dobite brezplačen vzorec! Označite barvo pudra!

stvarih se ljudje dosti laže najdejo kakor pa v malenkostih.

Zdaj bi pa še me nekaj vprašale:

Kaj naj pa zahtevamo me od svojih mož, me, ki moramo doma delati, prenašati sitnosti gospodinjstva, družine in mož. Ali moramo me samo molčati in poslušati moške zahteve?

Katera izmed čitateljic ima toliko poguma, da bo znala izoblikovati zahteve žena v takšno razpredelnico, kakor so jo sestavili moški? Najboljšo bomo objavili in nagradili z lepo knjigo.

Jedilni list za teden dni

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Krompirjeva juha s smetano. 2. Bržole s čebulo. Široki rezanci. Motovilec s fižolom.

Zvečer: Koruzni žganci z mlekom.

Torek.

Opoldne: 1. Fižolova juha s špageti. 2. Pustni krap. Mešan kompot.

Zvečer: Vampi na laški način (154).

Sreda.

Opoldne: 1. Zeljna juha. 2. Koštrun v zelenjavi (205). Močnati žličniki. 3. Kompot.

Zvečer: Ocvrta jajca s šunko. Francoska solata (375).

Četrtek.

Opoldne: 1. Kuhana svinjina. Kislata repa. Krompir v oblicah. 2. Sirov narastek.

Zvečer: Leča v omaki.

Petek.

Opoldne: 1. Pesna juha. 2. Riba na srbski način. Endivija s krompirjem.

3. Pečena jabolka.

Zvečer: Krompirjeve palačinke.

Sobota.

Opoldne: 1. Goveja juha z nastrgano kašo. 2. Govedina. Korenje v omaki. Krompirjev piré. 3. Špehovka. Kompot.

Zvečer: Makaroni. Paradižnikova omaka.

Nedelja.

Opoldne: 1. Prežganka. 2. Pečena goveja sekanica. Solata s krompirjem. 3. Jabolčni bobi.

Zvečer: Ribja hladetina (žolica).

Številke v oklepaju pomenijo številco recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za ležee tiskana jedilnica prinašamo recept.

Bržole s čebulo.

Približno $\frac{1}{4}$ kg govejih bržol operemo, potolčemo, posolimo, opopravo in spečemo z obeh strani na razbeljeni masti. Medtem narežemo precej čebule, ki jo zarumenimo v isti kozici ob kraju, nakar jo stresemo na meso. Ko je meso pečeno, vzamemo posamezne kose iz masti, prilijemo masti nekoliko vode, jo prevremo in polijemo s to omako bržole.

Modre žene

našega časa dajejo prednost proizvodom, ki so se izkazali za sposobne, da ohranijo lepoto in mladost. Zato uporabljajo mnoge izmed njih za negovanje zob zobno pasto Chlorodont. Zakaj pa ne tudi Vi? ... Zakaj bi ne dajali svojim ustom dražestnega občutka svežosti in čistosti. ... Svojim zobem čudovitega slonokoščene bleska, ki očara druge? Poizkusite zobno pasto Chlorodont, ki naredi s svojimi finimi, mehкими čistilnimi jedrci zobe bele in bleščeče, kakor nobeno drugo sredstvo, dih pa svež in čist. Že po nekaj dneh boste opazili, da so postali vaši zobje lepši. Domači proizvod

Chlorodont - zobna pasta

Pustni krapji.

V $\frac{1}{4}$ l mlačnega mleka raztopimo 2 dkg kvasa in 5 dkg sladkorja in ga postavimo na toplo, da vzhaja.

Posebej mešamo 4 rumenjake, 5 dkg presnega masla (ali 2 žlici olja) in sol, dokler se ne peni. Potem pridenemo 2 žlici kisle smetane, žlico ruma in pol kilograma moke, prilijemo še vzhajani kvas in stepamo testo tako dolgo, da se delajo mehurji. To testo stresemo v obliki hlebca na desko, ga pokrijemo s krpo in pustimo, da na toplem dobro vzhaja.

Vzhajano testo razvaljamo za prst na debelo, izrežemo z obodcem krape in vsakega sproti obrnemo. Ko so vsi krapji izrezani, jih pokrijemo in počakamo, da na toplem še enkrat vzhajajo (nekako 1 uro). Če nameravamo krape nadevati s sadno mezgo, denemo na polovico krapov v sredino kupček mezge in pokrijemo vsakega s praznim krapom, nakar oba na obodu stisnemo in še enkrat obrežemo.

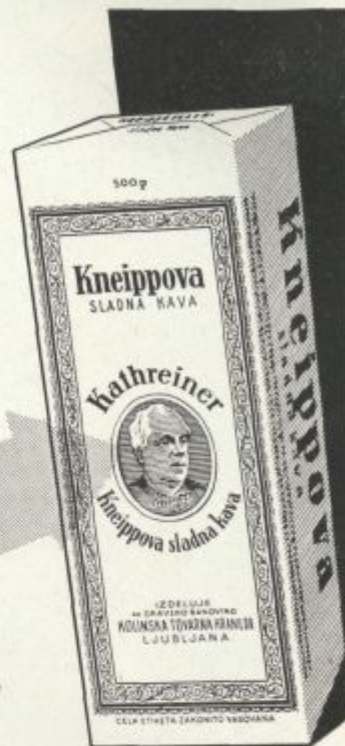
Ko so krapji zadosti vzhajali, jih začnemo cvreti na vroči masti ali pa na olju, ki pa ne sme biti nikdar preveč razbeljeno. Vsak krap vržemo na mast tako, da je spodnja stran obrnjena navzgor, in posodo pokrijemo. Kadar krape obrnemo, ne smemo posode več pokriti. Ko so krapji na obeh straneh lepo rumeni, jih poberemo iz masti in cedilo, potem jih pa zložimo v skledo in potresemo s sladkorjem.

Strežnico ali zdravnico

spoznamo na prvi pogled samo po službeni obleki. Ravnotako spoznamo, ne da bi vprašali, pravo Kneippovo sladno kavo po zavitku z župnikovo sliko.

Odperta, v vrečah ali v zavitkih brez župnikove slike sploh ne obstoja
Kneippova sladna kava!

Riba na srbski način.

25 dkg riža operemo, posušimo in stresmo v pekačo, potem osnažimo kakršnokoli sladkovodno ribo, jo na obeh straneh nekolikokrat zarezemo, osolimo in položimo s hrbtom navzgor na riž. Po vrhu potresemo žlico paprike in

precej čebule, polijemo z raztopljenim presnim maslom (5 dkg) in denemo pekačo v pečico. Medtem ko se jed peče, jo večkrat polijemo s smetano, dokler je ne porabimo približno $\frac{3}{4}$ litra. Ko je riž kuhan, postavimo jed na mizo kar v posodi, v kateri se je pekla.

Krompirjeve palačinke.

Na strgalniku nastrgamo 60 dkg surovega krompirja in mu primešamo 50 dkg pšenične moke, 5 dkg masti, 5 dkg pšeničnega zdroba, 2 jajci, 2 dkg soli in $\frac{1}{4}$ litra mleka, v katerem smo raztopili 2 dkg kvasa. Iz te zmesi naredimo testo, ki ga dobro stepemo, potem pa počakamo, da pol ure vzhaja. Iz vzhajane testa spečemo bolj debele palačinke, ki jih namažemo s sirovim nadevom kakor štruklje ali pa s sadno mezgo. Če imamo radi, jih lahko potresemo tudi s sladkorjem.

Jabolčni bobi.

Iz 125 g moke, 2 žlic olja, ščepeca soli, velikega kozarca mlačne vode, v kateri smo raztopili za lešnik kvasa, naredimo tekoče testo, ki naj na toplem vzhaja približno eno uro.

Medtem olupimo $\frac{1}{2}$ kg jabolč in narežemo vsako jabolko na štiri ali pet kolobarjev, ki jih potresemo s sladkorjem in pokapamo z rumom, nakar naj stojijo, da se zmechajo.

Ko so jabolka pripravljena in je testo že vzhajalo, primešamo v testo prav narahlo (z vilicami) sneg iz beljaka. V to testo, ki potem ne sme več čakati, pomakamo nato jabolčne rezine in jih sproti mečemo v precej razbeljeno mast ali maslo. Medtem ko se cvro, jih večkrat obrnemo in jih, kadar so na obeh straneh lepo rumene in testo hrusta, poberemo iz masti na cedilo. Ko se odcede, jih potresemo s sladkorjem in postavimo še vroče na mizo.

Kaj je »Bayer?«

Že 50 let proizvaja »Bayer« zdravila.

Od tega časa »Bayer« vztraja v borbi proti trpljenju človečanstva. Danes je »Bayer« svetovno podjetje, čigar glas sega na vse kontinente sveta.

Med mnogimi neogibno potrebnimi zdravili, ki so raznesla slavo firme »Bayer« je tudi Aspirin kot popularen preparat proti revmatizmu, prehlajenju in bolečini. Aspirin je zadnjih 40 let v obliki tablet najbolj razširjeno zdravilo na svetu.

ASPIRIN

PROIZVOD ZAUPANJA!

Oglas je registriran pod Sp. br. 751 od 17 avgusta 1937

U
dubokom
djelovanju
leži
vrijednost!

Vaša koža bo lepa, če jo boste negovali

Snovi Creme Mouson, ki delujejo v globino, prično delovati v spodnjih kožnih plasteh, in ta racionalni način kožne nege naredi polt mladostno-nežno.

Na milijone žensk vsega sveta je spoznalo koristi, ki jim jih nudi edinstvena sestava te kreme, pa tudi Vam, gospa, bo

CREME MOUSON

kmalu neogibno potrebna za vsakdanjo kožno nego! In za varstvo Vaše kože neprekosljivi

PUDER CREME MOUSON

ki bo dal Vaši koži nežno gladkost in tako zaželeni breskvi podobni nadih. Pri izdelovanju tega pudra so bile izrabljene najnovejše raziskave na polju kozmetike — tako nežen je kakor dih, da se njegova obrambna plast komaj zapazi. Vam se ne bo poznala «napudranost», če boste uporabljali puder Creme Mouson!

Druge Mousonove potrebščine za lepotno nego:

Cold Cream Mouson	Igemo črtalo za ustne	Creme Mouson milo
Igemo Skin Lotion	Igemo lak za nohte	Igemo Shampoo

Zastonj

lahko dobite

par svilenih nogavic

če nam pridobite dve novi naročnici. Nič drugega Vam ni treba storiti, kakor da pokažete „Ženo in dom“ svojim prijateljicam in znankam. „Žena in dom“ bo vsaki ugajala in če ji svetujete, naj si „Ženo in dom“ naroči, bo to prav gotovo vsaka rada storila. Zapišite imena na naročilnico, ki je priložena prvi številki. Ko bosta Vaši dve naročnici naročnino plačali, Vam takoj pošljemo par svilenih nogavic

Ne pijte same prave kave! Mešajte jo z rženo kavo Žiko, ki je po okusu pravi kavi zelo podobna. Žika vsebuje mnogo hranilnega rženega slada, ki vpliva blagodejno na prebavne organe in na srce; sama prava kava pa vam s tem, da krči žile v trebušni votlini, zvišuje krvni pritisk, kar je posebno v poznejših letih lahko usodno.

Ribja hladetina (žolica).

Kakršnokoli sladkovodno ribo označimo in jo narežemo na reznje. V kozico zlijemo kozarec vode, prilijemo nekoliko vinskega kisa, solimo, pridene mo jušnih korenin, čebule, lavorjevih listov, celega popra in nekaj rezin limone ter skuhamo v tej juhi ribo. Kuhane kose ribe zložimo potem v plitvo skledo, ribjo omako pa pretlačimo in ji primešamo nekoliko listov razstopljene bele želatine ter polijemo, ko je še mlačna, z njo ribo in postavimo skledo na hladan prostor. Preden hladetino serviramo, jo obložimo z rezinami trdo kuhanih jajc in kislih kumaric, z redkvicami, kaprami in majhnimi zvitki gnjati ali jezika.

K tej hladetini ponudimo lahko tudi solato.

Špehova.

Zanjo naredimo prav takšno testo kakor za potice. Ko je vzhajalo, ga tanko razvaljamo ter potresemo s toplimi ocvirki, sladkorjem in cimatom. Špehova je najboljša topla.

B. Srečanje s srečo

Kolikokrat vstanemo, zlasti če smo še mladi, zjutraj s sladko nado, da bomo danes gotovo srečali srečo! Sreča bo zavila okrog ogla, bo sedela v tramvaju, bo med gosti današnje družbe. In večkrat upanje ne vara, sreča nas res sreča.

Vselej pa je srečanje s srečo navezано na nekega človeka; zakaj to, kar se po navadi imenuje sreča, n. pr. dediščina, glavni dobiček v loteriji — in sploh denar sam po sebi, to ni nikoli prava sreča.

Prava sreča je: najti pravega človeka o pravem času. V življenjepisih slavnih osebnosti beremo, kako so ti velikaši postali tako veliki. In skoraj zmerom vidimo, da so se v odločilnem trenutku svojega življenja seznanili z odločilnimi ljudmi, ki so s svojim vplivom krčili pot navzgor.

Ponajveč so to posebno nadarjene osebe, toda tudi take, ki so bile sicer prav tako nadarjene, a so ostale dolgo časa nepoznane in so se priznale tako rekoč šele po smrti, ker niso srečale sreče o pravem času, ker niso srečale človeka, ki bi bil neogibno potreben za njih razvoj in vzpon.

Toda kaj bi posegali tako visoko; to vidimo tudi vsak dan in povsod.

Kolikokrat slišimo, da je ta in ta «napravil srečo» brez posebnih darov in zmožnosti, pa pravimo, da je to slučaj. Služba je razpisana — dobi jo eden izmed tisočev. Nešteto je odklonjenih, eden je povišan. Lepa dekleta odcvetevajo pri vsakdanji dnini, ena pa se izvoli, uspe v poklicu, na odru, v življenju.

Večkrat ljudje ne vedo, kdaj in kje so srečali srečo. Morda je to šef, ki potrebuje naglo, da mu napišeš nekaj z brzopisom, morda je to umetniški podpornik, ki gre slučajno mimo odprtega okna in sliši lep glas, ki bi se dal izšolati, morda je to razumen učitelj, ki ti pokaže pravo pot, morda gledališki ravnatelj, ki išče nekoga, ki bi nadomestil obolelega igralca ali obolelo igralko; morda je prijatelj, ki opozarja na prizrto priložnost; morda gospodinja, ki seznanila dva mlada človeka.

Povsod in ob vsaki uri lahko srečaš srečo.

In kaj šele v ljubezni! V ljubezni je dvakrat važno, da človek sreča to ali tega o pravem času, zakaj sicer se kaj lahko pripeti, da človek ujame majhno srečo, a zamudi veliko. Na cesti, v pisarni, v predavalnici, pri smučanju, v kopalnišču, na parketu — povsod lahko čaka sreča. Mladi ljudje gledajo na vse strani: Ali je on? Ali je ona? Oči zadevajo oči, roke in pozneje ustnice se najdejo — in dekle in mladenič sta prepričana, da sta ujela srečo. Toda, ali je bila to prava sreča ali pa samo prevara, to se izkaže šele pozneje.

Koliko navideznega slučaja je treba, da srečamo srečo! Stopimo v napačen avtobus in sedimo nekemu nasproti; dobimo gledališko vstopnico brezplačno, smuknemo v zasneženo rupo in potrebujemo, da nas nekdo spravi na noge. Nikoli bi sicer ne srečali sreče...

Ampak to je morda samo domišljija in srečanje nam je bilo vsekako že naprej usojeno. Mnogo ljudi se boji, da so zamudili srečo. Povsod hočejo biti, nobene priložnosti ne zamude. Toda na žalost je menda sreča zmeraj tam, kamor človek ne pride.

Kdor čaka srečo mirno in zaupljivo, ta jo še najprej najde: sreča pravega človeka o pravem času — sreča srečo...

Žikine higijenične krušne drobtine so prirejane iz specialnega peciva, zato so z njimi pripravljene jedi neprimerno bolj okusne. Naj navedemo eno izmed mnogih priznanj: «Z Vašimi Higijeničnimi krušnimi drobtinami so naši gostje izredno zadovoljni in enoglasna sodba se glasi, da tako okusnih dunajskih zrezkov še niso jedli. Tudi tujci se zanimajo, odkod da dobivamo tako fine krušne drobtine.

Pension 'Olga', Kranjska gora.»

Zahtevajte jih pri svojem specerijskem trgovcu.

Veramon-ovitek z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite potkus in prepricali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON

Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Oglas rep. pod št. Br. 2349 od 4. X. 1937

Tudi nepremožna žena je lahko negovana

Nikar ne mislite, da se morejo negovati samo premožne žene. Vaša zunanost je lahko tudi v najcenejši obleki prijetna in celo najtrše domače delo ni treba da bi puščalo sledove, ako se potrudite. Zato ni treba ne izdatkov, ne izgube časa.

Ako se zvečer, kadar ste kam povabljeni, preoblečete, ne oblačite večerne obleke na perilo, ki ste ga nosili ves teden. Sveže perilo vas bo bolj poživilo in vam dalo več dobre volje, kakor si mislite.

Vselej se okopljite ali vsaj skrbno umijte do pasu. Ne pudrajte obraza, na katerem je dnevno delo pustilo prah! Puder, pomešan s telesnimi izznojki, vam uničuje polt in jo dela sivo.

Skrbno si očistite nohte! Vaše roke ni treba, da bi izdajale, da opravljate vse domače delo sami. Morda nečete pomivati posode v gumastih rokavicah, zato pa zasadijte vsaj nohte v kos mehkega mila, da se ne bo nabirala nesnaga za nohti. Ne praskajte zasušenih ostankov jedi z nohti. Če posodo odmočite in jo potem s ščetjo na držaju umijete, bo to bolj higiensko in hkrati boste delo prej opravili. Kadar brišete

prah, loščite parkete, iztepravate preproge itd., nosite bombažaste rokavice, ki so najcenejše. Samo zaostala žena ne skrbi zase in se ne neguje.

Obuvajte vsak dan sveže nogavice, zakaj samo takšne se noge lepo primajo. Zaradi tega vam jih ni treba imeti cele zaloge. Če jih zvečer operete, so zjutraj lepo suhe. Dandanašnje nogavice moramo tako vsak dan krpiti.

Ne uporabljajte dišav (parfumov), ako si ne morete kupiti res dobrih in seveda dragih. Tudi ne dajajte parfuma nikoli na obleko, temveč vselej na kožo. Boljša kakor slab parfum in hkrati cenejša je kolinska voda, ki osvežuje in odstranjuje sledove znoja. S koščkom vate, namočene v kolinski vodi, si otrite čelo, vrat in pazduho.

Imejte pri vseh oblekah potnice in jih večkrat operite. Dlačice pod pazduho odpravite s kremo, ki je za to pripravljena, ali jih pa obrijte. Pot, ki se na njih nabere, se začne kmalu razkrajati in smrdi. Tega ne čutite le vi, temveč tudi vaša okolica.

V higienične (mesečne) pasove vlagajte vato, ki jo nekajkrat na dan menjajte. Skrbite za popolno snago.

Občudujete ženske z lepo pričesko? Nikar ne mislite, da so prišle pravkar

od frizerja! Morebiti ima večina njih prav toliko dela kakor vi. Ko ste se zjutraj umili, se počestite, pogladite lase s ščetjo in jih trdno privežite z robcem. Vse dopoldne vam las ne bo treba popraviti; lasje se vam ne bodo zaprašili in kuhinjska para vam ne bo pokvarila valovitih kodrov. Potem lahko robec odvezete, lase prečesate; ta in oni konček z železom navijete — in lasje se vam bodo lepo svetili in dolgo časa vam ne bo treba k frizerju.

Torbico nosite zmerom in povsod s seboj. Ne mečkajte robca v roki, ne tlačite ga za pas ali v rokavi. V pisarni ali povsod, kjer bi vam bila torbica na poti, nosite obleko ali krilo z žepom.

A. L. B. — b.

ODGOVORI DRA. A. F. FERENČAKA NA RAZNA VPRAŠANJA.

Vodeni mozoljčki. Po rokah imam vse polno majhnih vodenih mozoljčkov. Prosim Vas, povejte mi, kako bi jih odpravila in nadaljnje preprečila.

U. R. iz P.

Odgovor: Ker to najbrže niso mozoljčki, ki bi v tem letnem času nastali vsled vročine, Vam svetujem, da Vas pregleda zdravnik.

PARFUM FORVIL PARIS

pravljeni zanki, ki morata biti tako visoko, da ju lahko z rokami dosežemo in da je glava živali pred našimi prsi. Nato odpremo živali kljun na široko in ji porinemo v goltanec nož, ki naj bo če le mogoče dvorezen. Nož porinemo do korenine jezika in prerežemo s sunkom na levo in na desno odvodnice. Potem potegnemo nož za spoznanje nazaj in ga zabodemo takoj nad jezikom v možgane, kjer zasučemo nož za četrta obrata. Obe odvodnici namreč veliko lažje prerežemo od znotraj kakor od zunanje strani na vratu, kjer nas ovirata koža in perje. Na ta način živali takoj omrtvimo in nikjer se ne poznajo rane od noža.

ALI JE POTREBNO, DA VAM VSE DOPOLDNE KRULI PO TREBUHU, KER POZNO KOSITE? Gotovo ne. Če boste zajtrkovali „ETA“ ovsene, kosmiče, boste vzdržni, odporni in zdravi. Za 7 d n dobite „ETA“ ovsene kosmiče v vsaki trgovini.

Redna stolica

Leopilule

Oglas reg. S Br. 31410 dne 24. XII. 1935.

Perutnina se mora, preden jo zakoljemo, 12 do 24 ur postiti, da sta golša in drobovje prazna, ker pričneta sicer hitro gniti.

«ZVONČEK», ilustrirani mladinski mesečnik, je namenjen domači deci in otrokom naših izseljencev po vsem svetu. Prijatelji slovenske mladine, podpirajte plemenito narodno-obrambno akcijo «Zvončka», darujte v «Zvončkov» sklad, da bo čim več izseljenčkov brezplačno prejelo «Zvonček» in se po njem duhovno vezalo s svojo domovino!

Ljubljana se širi

Ljubljana se širi v vse smeri, poseben razmah pa je pričakovati v pravcu Save, kakor hitro bo rešeno oziroma izvedeno vprašanje poglobitve železniške proge.

Toda ne le širi, temveč tudi obnavlja se na vseh koncih in krajih, o čemer se lahko prepričate skoro na vsakem koraku.

Le pogledjte posamezne ulice in ceste v središču mesta. Druga za drugo se dvigajo nove štiri- do šestnadstropne stavbe. Človeku se zdi, da hočejo preprečiti dostop sončnim žarkom, s katerimi je Ljubljana posebno v zimskih mesecih tako skopo obdarovana. Zato pa svobodno zadihaja, ko prideš na Kongresni trg, to resnično središče Velike Ljubljane. Tu je zraka, svetlobe, zelenja, razgleda na grad in lepo obnovljeno pročelje Nunske cerkve. Na nasprotnem vogalu obnovljena v sončnih barvah hiša št. 15, v kateri ima že 15 let svoje, sedaj že skoro do poslednje možnosti razširjene poslovne prostore manufaktura **Novak**. Deset lepo urejenih velikomestnih izložb je privlačnost za vsakogar. Novi, okusno izvršeni svetlobni napis je prijeten za oko in prispeva k celotni zunanosti estetskega lica Kongresnega trga in Ljubljane.

Sedaj, ko se bližajo pomladni meseci, ko bosta postala zimski plašč in suknja odveč, ko boste potrebovali površnik, pomladni plašč, lepo obleko in drugo, se spomnite te naše najlepše točke — Kongresnega trga. Ozrite se na Novakove izložbe in vedite, da boste tam postreženi z najnovejšim in kakor vedno tudi najceneje.

Jedro Kneippove sladne kave je izpremenjeno v karameliziran sladni sladkor, ki hrani in krepi živce. Kneippova sladna kava se dobi samo v originalnih paketih s sliko župnika.

Ali je treba pitno vodo za kokoši pozimi pogreti?

Dobro je, če jo pozimi nekoliko pogrejemo in potem pazimo, da se nikdar popolnoma ne shladi. Seveda ne sme biti voda pretopla, ker je sicer živali ne marajo. Pogreti pa moramo vodo zato, ker je potrebno, da pijejo kokoši tudi pozimi dosti vode, da mrzle ne marajo. Če imajo na razpolago mlačno vodo, rajši nesejo in več jedo, kakor so pokazali poizkusi. Voda ostane dolgo mlačna, če jo denemo v posodo, ki je dobro izolirana s šoto ali pa s slamo. Lahko pa tudi postavimo pod posodo z vodo, ki stoji na dveh opekah, prižgano nočno lučko.

Kakšno zeleno krmo naj dajemo perutnini pozimi?

Pozimi krmimo perutnino z repo, s peso in z zeljem. Kot nadomestilo za zeleno krmo imamo tudi seno, zlasti deteljo, in sicer zmleto ali pa zrezano. Seno in deteljo moramo, preden jo damo živalim, prevreti, nakar je je štirikrat toliko kakor prej. Z vodo, ki jo odlijemo od prevretega sena ali detelje, zmešamo mehko hrano. Tudi najboljšega sena ne smemo dati več ko po 5 do 10 g na žival in na dan; zato ga moramo prej stehitati, preden ga zavremo.

Kako se pravilno zakolje kokoš?

Žival najprej udarimo rahlo s ploščatim kosom lesa po glavi, da jo omotimo. Nato jo obesimo za noge v dve že pri-

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrta leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisli se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rijja Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavnik: Ivan Ovsenik v Ljubljani.

Zdi se čudež,

*a se da
znanstveno
razložiti*

**Verodostojne fotografije
kažejo, ka vse lahko to
novo presenetljivo odkritje
napravi za VAS**

V enem samem kratkem tednu! Tisoče navdušenih žena je postalo za mnogo let mlajših. Brazde in gube so popolnoma izginile. Za žene je to čudež, za moderno znanost pa samo nov trijumf dolgoletnega raziskavanja. Učenjaki so ugotovili, da gube nastanejo zaradi tega, ker izgubi koža ko postanemo starejši, gotove življenjske sestavine. Vrnite koži te dragocene sestavine pa bo spet postala sveža in mlada. To je presenetljivo odkritje dunajskega vseučiliškega profesorja dr. Stejskala. Njegov ekstrakt

živih kožnih stanic, imenovan »Biocel«, je zdaj v kremi Tokalon rožnate barve. Uporabljajte to kremo vsak večer. Ona redi in pomlajuje Vašo kožo, ko spite. Gube hitro izginejo. V enem tednu boste videli za deset let mlajši. Podnevi pa uporabljajte brano za kožo Tokalon bele barve. Ona odstranjuje zajedalce in zožuje razširjena žilnica. Najtemnejšo in najodpornjšo kožo napravi v nekaj dneh nežno belo in mehko. Uspeh je zaimpčen ali pa se denar vrne.

Najlepši okras sobe je

knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami.

Lepo vezavo, od preproste do najfinejše, Vam pa oskrbi
knjigoveznica

Jože Žabjek

Ljubljana, Dalmatinova ulica 10

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. — Lastni čitalni stroj.

Zavesa,
pregrinjala,
različno
blago za
pohištvo

POSEBNI
ODDELEK ZA
LINOLEI

Kompletna oprema za ženine in neveste
pri velemanufakturi

A. & E. Skabernè Ljubljana

Mestni trg 10